

P H A L E G,

S I V E,

D E G E N T I V M S E D I B V S

P R I M I S, O R B I S Q V E T E R R A E

S I T V, L I B E R,

B E N E D I C T O A R I A M O N T A N O

H I S P A L E N S I A V C T O R E.

A N T V E R P I A E

Excudebat Christophorus Plantinus Prototypographus
Regius, ad sacri Apparatus instructionem.

Anno M. D. LXXII.

P H A L E G

S I V E

D E G E N T I V M S E D I B V S

T R I M I S O R B I S Q V E T E R R A E

S I T V L I B E R

B E N I D I C T O A R A M M O N T A N O

H I S P A L I A N I S A V C T O R E

A N T V E R P I A

Excudebat Christophorus Plantinus Rotodamensis
Regius ad facti Apparatus institutorum

Anno M. D. LXXII

BENEDICTI ARIAE MONTANI
 HISPALENSIS IN LIBRVM PHALEG,
 SIVE DE GENTIVM SEDIBVS PRIMIS, ORBISQVE
 TERRÆ SITV, AD LECTORES PRÆFATIO.

In qua de ea vtilitate, quæ ex facrorum librorum lectione percipitur,
 deq̃ue Geographiæ ratione, atque vsu differitur.

M in eo studiorum genere, quibus studiis ætas puerilis ad humanitatem informari solet, ab initio versatus ætatis essem; tantum ipse, tum mea, tum magistrorum diligentia, laboris, operæque ea in re posui, vt, breui, planeque adhuc adolescens (tunc enim vigesimum ætatis annum agebam: ex eoque tempore ad hanc vsque diem quinque ac viginti effluerunt anni) hominum doctissimorum iudicio, ad grauiora me studia conferre possem. Cum autem ad eam, quam mihi natura tribuit, animi, ad Sacræ Theologiæ studia propensionem, accederent illa quoque, quæ quidem de eius scientiæ præstantia, tum de meis parentibus, ac propinquis, non vulgari doctrina, ac pietate viris continuo audiebam, tum de iis etiam hominibus, quos ego homines studiorum magistros, temporibus illis, longè doctissimos habui: mirificè me quadam eius scientiæ cupiditas incendit. Quocirca, cum eius discendæ causâ, totum me ad scholasticam (quam vocant) Theologiæ palastram contulisset, ita eius scientiæ præceptis decurso studiorum spacio auctus sum, vt, eorum, quos dixi, doctissimorum, piensimorumq̃. hominum sententia, libros sacros, adhibito iudicio, legere, peruolutareq̃. possem. Cumq̃. in illis ipsis Academiis versarer, in quibus (vt dixi) in humaniorum (quas vocant) literarum studiis ætatem consumpseram, ex sacra Theologia, ad cuius studia animum applicueram, voluptatem capiebam propè singularem. Et quemadmodum ij facere solent, qui, quod semel adamauerunt, ad id, quam proximè possunt, accedunt: ita quoque ego, iis omnibus libris, qui quidem ad eam, quam dixi, scientiam necessarij erant, conquisitis, à cœtu hominum atque frequentia, tanquam in portum me in solitudinem recepi. id, nimirum, mihi ipse persuaferam: quæ ars me, quoniam pacto ætatem inter homines innocentissimam agere, & ad Dei voluntatem, eamque, quam is in suis oraculis viuendi normam hominibus præscripsit, vitæ meæ actiones conformare deberem, doceret; eam vt artem adipiscerer, summo studio, maxima cura, tota animi contentione emittendum esse. Itaque in eâ solitudine, ac rura tantum peragrans, vixi aliquot annos, id est, dum id mihi per propinquos licuit ac necessarios. Hi enim cum meo congressu, & colloquiis (vt dicebant) diutiùs carere non possent, eosque incredibile teneret desiderium mei, tandem ex iis me locis, suis precibus, obtestationibusque eruerunt. Eam autem quæ illud tempus consecuta est, ætatis meæ partem, partim in nouis peregrinationibus (quarum ab ineunte ætate fui studiosus) partim in ministerio, familiaque regis mei, pro eius muneris ratione, quo ego munere, quæ ipsius in me liberalitas est, ac benevolentia, apud eum fungor, consumpsi. Ita tamen, vt, quas horas, quosque dies, occupationibus meis detrahere poteram, eos, iis, ad quæ me referebam, Theologiæ studiis, quibus quidem nihil vnquam mihi fuit optatius, integros transigerem. Equidem in ea sum sententia, vt, totum illud tempus, quod quidem à me eo in studij genere non ponitur, perire mihi existimem. Sacratissima enim hac scientia nihil iucundius, nihil præstantius, nihil denique optabilius esse potest, ac debet. hæc enim eos omnes homines, qui, quo numine ac spiritu Apostoli, eodem ipsi nondum sunt afflati, erudit, & ad veram æternæ beatitudinis cognitionem conducit: hæc quo modo vita humana ad præscriptum diuinæ voluntatis sit conformanda, solâ homines docere potest: hæc vna sacris suis libris omnes omnium, quotquot sunt, artium ac scientiarum thesauros complectitur: nullumque animum discendi cupidum cibus suis explere, abundeque delectare non potest: summus enim ille opifex, edificatorque mundi Deus, qua ratione hunc terrarum orbem ab se, hominum causa, conditum esse, iis in libris, testatus est, eadem quoque omnes thesauros eius scientiæ, ac sapientiæ, quæ quidem ab hominibus percipi potest, tam eius, quæ ad naturæ cognitionem, quam quæ ad artium hominum generi necessariorum inuestigationem pertinet, in iis explicuit. Quæ verò argumenta à summis, grauissimisque Philosophis, in diuersis artium, scientiarumque generibus, acutè, subtiliterque tractata sunt, ea, hisce in libris eò traduntur illustrius, quò is qui ea dictauit, id est, Deus ipse maiore est auctoritate: quam quiuis alius. Equidem, ipse pro exiguis ingenij mei viribus, ex longa, attentaque sacrorum librorum lectione, infinita propè, & animaduerti, & collegi; quæ si mihi cum iis, quos in Hispaniis, Italia, Gallia, atque in hac regione, doctrina, pietateque præstantes amicos habeo, omni alia cura exsolutis, communicare liceret; mihi non est dubium, quin septem aut octo annorum spacio ea in omni artium, ac disciplinarum genere volumina, è sacris tantum ducta fontibus, conscribi possint, quæ illis ipsis, quæ à Græcis, Latinisque olim conscripta fuerunt, æquare se aut etiam anteponeere possent. Atque huius quidem rei breuia aliquot exempla in iis, quos superiori anno, in duodecim Prophetas conscripsimus, Commentariis; tum in eo libro, quem Ioseph, siue de Arcano sermone inscripsimus, à nobis allata sunt, ac plura etiam posthac, fauente Deo, adducentur. Quarum in rerum numero vnum genus est eorum, quæ ad sacram pertinent Geographiam: (atque hæc fortassis, expectari minus poterant) quo quidem in argumento, quantum nos lucis, iis qui illius artis studiis sunt dediti, ex sacra scripturæ thesauro attulerimus, aliorum sit iudicium. Equidem plus mihi hisce in libris, quam apud quemuis alium ex antiquis Scriptoribus, profecisse videor. Quis enim vnquam antea de vera terræ, marisque forma, eaque

PERV
regio.

qua se mutuò contingunt, connexione, adeò certa, quæque ita cum illis, quæ quidem à recentioribus obseruata sunt nauigantibus, conueniant, literarum commendauit monumentis, atque ea quæ in sacris traduntur libris? Quæ uerò de celo ipso, calorum, ac syderum motu, de toto illo, quod inter celum atque terram est, spacio, (quod Hebraicè עֵקֶב dicitur) uentis, pluuia, grandine, de omni denique, earum rerum natura, quæ res, tum in sublimi, atque excelsa aëris parte, tum in terra procreantur, quis unquam ita subtiliter differuit, ut, quæ ab eo sunt tradita, cum iis quæ ex sacris possunt depromi libris, conferri aliqua ex parte queant? Enimuerò nullam philosophandi rationem tutiorem, iucundioremque homines sequi possunt, illa, quæ ab eius petitur auctoritate, qui earum omnium artium, ac scientiarum, de quibus agitur, est auctor. Sed ut hæc missa faciamus, & in aliud tempus differamus, illud non est prætereundum, amplissimam illam orbis terrarum partem, quæ quidem auro, argento, gemmis, aliisque multis, quæ ab hominibus maximi fiunt, quæque ad uitam sunt necessariae, mirandum in modum abundat, quæ nuper ab Hispanis nauigantibus primum inuenta esse creditur, nouisq; orbis appellatur, ex ea, quæ in sacris traditur libris, terrarum orbis descriptione, apertissimè cognosci posse. Quinimo & illud ex sacra Scriptura docere possumus, eam terram Israëlitis fuisse notissimam: illos enim ad eam sæpius nauigatione contendisse constat. Sanè neq; Strabo, aut Mela, Stephanus, Solinus, Ptolemaeus, & alij, aut Plato & Aristoteles, qui quidem obscure, ac ueluti per enigmata, de iis, quæ sibi ignota erant, differuerunt: aut poëta illi, qui, ne quid ignorare uiderentur, nihil fabulis non aspergebant suis: nullus denique ex Græcis, Latinisue Scriptoribus, quorum scripta ad nostram usque peruenerunt etatem, aliquid edidit, quod si, quale tandem id sit, diligenter examinetur, comparari possit cum iis, quæ Moses de terra Ophir apertissimè scripsit, uel quæ Ionathan Propheta, eius, quæ est de Regibus Iudæ, scriptor historiae, copiosè & exactè tradidit: aut cum iis, quæ ab eo qui Paralipomena Spiritu sancto dictante scripsit, disertis sunt descripta uerbis. Is enim non solum de classe à Salomone apud Tyrū edificata, atque in eo maris rubri portu, qui Ghassion Gaber dicitur, instructa, Orientemque uersus deducta, deque nauigationis tempore & mora, de rebus inde atque ex illis insulis, continente, eiusque terra littoribus, quæ nauigantes præterlegebant, in alias regiones allatis, mentionem exactam facit: uerum etiam terram illam, ex qua tanta optimi auri copia eliceretur, & ad alias gentes asportaretur, eam, inquam, terram, iam tum פְּרֻיַם Paruaim appellatam esse, apertè docet. quæ quidem dictio, iis qui uel tantum Hebraicè sciunt legere, duas regiones, olim Peru dictas, clarè demonstrat: unam quidem, quæ eodem uocabulo, hodierno etiam die Peru dicitur: alteram uerò, quæ noua Hispania à nauigantibus est appellata. Eius autem regionis aurum purissimum, atque in maximo pretio apud omnes gentes fuisse constat. Atque Interpres quidem, uel ob ignotam sibi regionem, uel potius in eius, quod illa regio exhibebat, auri laudem, cum in Hebræo ita scriptum legatur, וְהָיָה זָבָב פְּרֻיַם .i. Et aurū illud, aurum PERV, & PERV, nam פְּרֻיַם in numero duali פְּרֻיַם dicitur: ille, inquam, conuertit, Et aurū erat probatissimū. Quocirca quicquid auri inter alias Gentes, præcis illis seculis in usu fuit, id serè totū ex illius terræ cauernis elicitū esse existimamus. Neq; enim aut Tagus, aut Pactolus, et Hermus, aut alia olim celeberrima flumina, quorū uada aurū secum simul trahere dicuntur, tantā eius copiam hominibus suppeditare potuerunt, quantā olim ab iis qui hostes debellarāt, nouisq; Romano imperio prouincias adiecerant, & illorū quæstoribus Romā aduectam fuisse legimus. quippe quæ olim illorum fluiuorum natura fuit, eandem hodierno die esse constat. exiguam sanè suorum laborū mercedem, eamque, quæ interdum intermittitur, recipere solent ij, qui auro ijs in fluuiis queritādo, & ab iis, quibus annexum est, sordibus secernēdo, multum temporis operaq; consumunt. Qua quidem ex re fit, ut maximam illam auri copiam, ex terra Ophir ad Indos Orientales, ad Synarū Gentem, ad Aethiopas, & ad alias regiones, quæ illis magis sunt propinqua, eosque populos, qui sunt ad Occidentem, & armorum vi, longaque commerciorum consuetudine perlatam esse constanter asseramus. At uerò, ne quisquam temerè nos in ea sententia esse putet: apud sacros Scriptores, quotiescunque de rerum pretiosissimarum comparatione agitur, frequens illius auri, quod ex terra allatum est, mentio fit: quæ sanè, nisi illud aurum temporibus illis in usu apud omnes homines maximè fuisset, facta non esset. Neque enim solum à Dauide, Salomone, Isaia, & eius libri, qui Ecclesiasticus dicitur, Scriptore, qui quidem omnes fuerunt Israelitæ: sed ante illorum secula, à Iob quoque Armenio homine, aurum Ophir commemoratur. Sinarum quoque regionis meminit Ieremias. Atque hanc quidem ueteres, cum multò magis sibi esset uicina, quam terra Ophir, uix tamen nominauerunt. Etsi uerò ad eam nostri homines nauigatione contenderunt, ab iis tamen perlustrata non est. eam ob earum rerum, quæ ibi magno fiunt artificio, admirabilem elegantiam, quæque inde ad nos afferuntur, non satis omnes mirari, ac laudibus celebrare possunt. Denique cæteras omnes orbis terrarum partes, quæ quidem ab uno mari, ad alterum usque protenduntur, nulli unquam Scriptores tam apertè atque distinctè, neque tam certa serie, ac singulorum nominum diligenti annotatione demonstrarunt, atque unus Moses, qui ea disertè, ac uerè, literarum consecrauit monumentis. Erat nuper apud me uir longè doctissimus, AVGVSTINVS HVNNÆVS, qui regis stipendiis in celeberrimo Louaniensi Gymnasio Theologiam docet, is, inquam, cum hosce de sacra Geographia Commentarios conscriberem, ea quæ de terræ, marisque situ iam scripseram, legeret, eas res adeò disertè ac manifestè sacris contineri libris summoperè mirabatur: ac potissimum eo in argumento, de quo antiqui Geographi cum scripserunt, atque ea quæ aut ipsi uiderant, aut ab alijs audierant, memoriæ prodiderunt, omnia fabulis, ac falsis descriptionibus corruperunt, atque hac ratione ueritatem tenebris obuoluerunt. Atque is quidem præclarissimus uir, hoc, quod ei fuit valde gratum, à nobis responsum tulit: Eandem, scilicet huiusce rei, atque amplissimæ, magnificentissimæque domus esse rationem. qui enim eam in domum, bis, terue introierit, aut etiam qui continuo in ea habitat, non ita totius eius edificij formam perspectam habere potest, atque Architectus ipse, qui omnem eius edificationis rationem, eiusque partes singillatim ab imis fundamentis usque ad tectum probè tenet. Itaque cum Deus mundi huius sit edificator, suoque uerbo admirabilem hanc naturæ, rerumque omnium fabricam condiderit, quæ celi ambitu complexa, mundus appellatur, cuius quidem in suprema parte ipse habitat, infimam uerò hominibus incolendam concessit; is, inquam, omnes illius partes, quæ incoluntur, quæq;

non exactè

non exactè describere atque demonstrare solus potest. id quod ab eo sacris in libris abundè est præstitum. Inter ea autem omnia, quæ quidem sciri, cognoscique ab hominibus possunt, orbis terrarum, eiusque partium descriptio, quam vocant Geographiam, ob singularem ipsius utilitatem, eamque, quam obtinet, dignitatem non in postremis haberi debet: præsertim verò cum ad eam animus per se quodammodo alluciat. Id quod ex eo, quod, quamplures excellenti homines ingenio, singulari quodam eius artis studio, nullis parcentes laboribus, maximam orbis terrarum partem peragrarunt, intelligi potest. Accedit etiam, quòd cum hæc terra à Deo immortalis eam potissimum ob causam sit condita, ut ea hominum sit domicilium: eam, si propter vitæ breuitatem, aut humanam imbecillitatem corpore peragrarè non possumus, saltem propter eius pulchritudinem, admirabilem elegantiam, creatorisque dignitatem, animo, mentèque inuisamus & complectamur. Pleraque sunt alia ob quæ, huius orbis descriptionem necessariò ab hominibus cognosci oportere existimemus. Illud enim in primis maxima est admiratione dignum, ex tribus tantum familiis hominum genus adedè esse propagatum, easque familias in tantam hominum multitudinem excreuisse, ut nullus in terris locus, qui modò labore & industria coli possit, hominibus vacuus reperiatur. Videmus præterea singulorum commodam locorum non illorum tantum contineri finibus: sed ea ad omnes alias nationes rerum permutatione, emanare. adedè ut hæc, quæ auri ferax est, regio, illud ceteris, quæ quidè illo carent, impertiat: illa, vestes, easque, ex quibus ea conficiuntur, res aliis abundè suppeditet: alia verò earum rerum, quæ res ad hominum vitam sunt necessaria, quæque, ideo à Deo sunt condita, ut ijs homines, grato erga ipsum animo utantur, quibus abundat, cum aliis communit. Quid quod illa humani generis societas, vel vnica ea ex re demonstrari potest, quòd homines ab vno rerum omnium conditore creatos, ex vno omnium hominum parente Adamo, ex vnoque Seth, atque adedè ex vno Noe, tribusque eius viri familiis simul cum ipso ab immensa illa aquarum multitudine in arca seruatis, quæque in tot populos, ac gentes, maximo locorum, regionumque interuallo inter se distantes, diductæ sunt, eos, inquam, homines vna generis cõmunitas coniungit, vna omnium natura eos inter se facile conciliat? Et si verò singularum nationum diuersa fuerunt instituta, diuersa linguarum genera, diuersi antea religionis cultus, attamen vno omnes animo esse debere, atque adedè in vnum corpus coire posse videntur. Neque verò maiori cum difficultate, quinimò multò aptius, ac promptius ij qui per Christum regenerati fuerint, in vnus Catholice Ecclesie communionem conuenire possunt, quam olim hominum genus ex vno cõmuni omnium terreno parente procreatum in vnã societatem copulari poterat. Nullum verò iam impedimentum, nullaque tanta potest esse difficultas, quæ, quominus Euangelium (cuius propagatione hæc, de qua loquimur, concordia, atque societas iniri debet) ad exteras, longinquasque nationes perferatur, efficere possit: idque potissimum cum nulla penitus in toto terrarum orbe regio sit, quam eius incolæ quondam occuparunt, ad quam quidem ij, qui ad eam rem legati fuerint, contendere, ac peruenire non possint: præsertim cum id eò maiore animorum coniunctione, rerumque omnium communitate, ac maiore facilitate fiat, quòd ij qui diuino spiritu ducuntur, ijs antecellant, qui, quòd mutuis inter se discordiis, linguarum dissimilitudine, animorumque dissensionibus laborabant, in diuersa atque inculta loca, alij ab alijs recedere coacti sunt. Huiusmodi enim homines ipsa discordia diuersos agebat, eos itinerum, atque locorum pericula anxios, sollicitosque habebat, ac sæpius ab incepto retardabat opere, eos rerum necessariarum, quas sibi nondum comparauerant, inopia premebat, eos humana fragilitas, ac labor defatigabat. Quibus verò Deus salutis nuntium, vel ad eos homines, qui remotissimas orbis terrarum partes incolunt, perferendum credidit, ijs quid potest esse impedimento, quominus commissum sibi munus, alacri, promptoque curent animo? quid est, quominus ad vltimas gentes ac terras, quæ non solum ex nouis orbis terrarum descriptionibus, verum etiam ex sacris literis multò luculentius cognosci possunt, peruadant, impedire eos possit? num pericula? at, cum spiritu Dei sint repleti, ea nullo modo per-
tremescunt. num serpentes? at eos ipsi pedè comprimunt, ac manibus illesi tractant. num leones? at hos in fugam conuertunt. num venena? at si venenatas potiones biberint, nihil tamen grauius patiuntur. num linguarum sermonisque diuersitas? at linguis, cum opus est, loquuntur omnibus. Morbos verò tantum abest ut timeant, ut potius ij qui aduersa valetudine afficiuntur, simulatque sibi à sanctis hisce viris manus impositæ sunt, conualescant. à quibus nec bellum ijs gentibus quas adierint inferendum, sed diuina pax afferenda est, & summa prosperitas: adedè ut quas tandem ad terras proficiscantur, illud audiant: Quam pulchri sunt super montes pedes annuntiantis, & prædicantis pacem, annuntiantis bonum, & prædicantis salutem! Neque verò ijs qui antiquitatis certa ratione cognoscen-
da studio tenentur, Geographie cognitio gratissimã ac iucundissimã esse non potest: ex ea etenim conijci facile potest, quanam olim natio, cuius in amicitia, societateque permanserit: contra verò quanam & cuius in insensa fuerit & inimica: quos inter populos eadem iura, eadem fœdera, eademque viuendi ratio cõmunis fuerit. hinc etiam similitatum, iniuriarum, bellorumque causa minore certè labore, maiore verò fide, multoque certius, quam ex quouis alio scriptore cognosci possunt. Quædam enim gentes quodam veluti hereditario odio, atque discordiis inter se laborarunt: alia verò perpetuò veluti quodam societatis iure semper fuerunt coniuncta. Atque hæc quidem seu odia, & inimicitias, siue fœdera, ac societates, verisimile est ex graui aliqua causa originem duxisse, quæ postea temporis progressu, non paruis de causis inter illas ipsas gentes, ac populos conseruata sunt, quorum ipsi initia demonstrare non potuerunt. Quæ tamen necessariò ex ijs principiis atque causis, quas nos ex sacrorum librorum lectione obseruauimus, emanasse fatendum est. Legimus enim Cananeos, Egyptios, Ethiopas, Libyos, & Afros raris inter se bellum gessisse: sæpeque suas copias, vel ad aggrediendos, vel hostes è finibus arcendos coniunxisse. Neque etiam nos præterit, Assyrios hisce gentibus hostes fuisse insensissimos: atque Hebræos tum Assyriis, tum ijs, quas commemorauimus, nationibus perpetuò vel inuisos, aut saltem suffectos fuisse. annon hæc omnia, Cham atque Sem, qui primi illarum gentium fuerunt auctores, diuersum indicant ingenium, quod quidem in eorum altum familiis postea ad posteros emanauit? Illam verò Scytharum & Egyptiorum veterem de antiquitate contentionem, quibus nam ex causis emanasse credendum est, præterquam ex illa inimicitia, quæ in tabernaculo Noe est orta, post impium illud flagitium Cham, qui, quas corporis partes patris sui tegere debuit, eas, per summum scelus, prodidit? Porro

Mat. 23.

Isai. 52. 7.

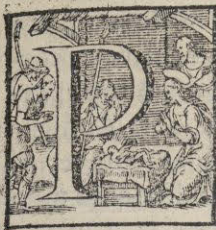
A 3 quod

quod Græci, atque Latini à Iapheth pio in patrem filio genus ducunt, id est in causa, quamobrem ij & in rerum omnium natura cognoscenda, & philosophiæ studiis excolendis, atque, id quod maximum est, in eloquentia excelluerint, multoque præclarior ipsorum quàm aliarum gentium conditio in hoc genere fuerit. illi enim pater, utpote pientissimo filio pulchritudinem, elegantiam, atque decus in benedictione promisit. In nostris iis, quos in Prophetas edidimus, commentariis, ex antiquarum historiarum cum libris sacris collatione, ostendebamus Ægyptios, Chanaanos, & Æthiops inter ceteras omnes nationes iam inde à priscis illis seculis ad nostram vsq. ætatē seruituti apud alias Gentes maximè fuisse obnoxios. Id quod sine dubio, ex illa patris sententia manat: Maledictus Chanaan, seruus seruorum erit fratribus suis. Infinita propè alia sunt quæ ad mores, ritus, religionesque Gentium, ad publicarum, ac priuatarum rerum administrationē, ad belli, pacisque rationes, ad commerciorum usum, ad omnem denique vitæ consuetudinē, mores, atq. ad eam ipsam vestimentorum rationem referuntur, quorum cognitio si ex sacra petatur Geographia, non est dubium quin illa perfectam quandam atque absolutam harum omnium rerum scientiam sit exhibitura. ex eaque non parum accedet lucis ad eorum omnium intelligentiam, quæ tum in sacris, tum in prophanis leguntur libris. at verò absque ea non pauca, alioqui difficillima & obscurissima, etiam diligentissimum Lectorem retardabunt. Nullum denique vel disciplinæ, vel artis genus est, quod non Geographiæ cognitione iuuetur, atque excolatur. hanc inprimis Philosophi omnes, qui quidem rerum naturas inquirunt, rerumque causas indagant, ac perscrutantur, adhibeant, necesse est; cum infinita propè rerum multitudo, atque varietas tum in ipsis terris, tum etiam in mari contineatur. Eos etiam qui in ea Philosophiæ parte versantur, quæ de moribus est, Geographia opus habere constat, ut varia ac diuersa hominum ingenia ac studia, & quid cuique genti, pro locorum ratione conueniat, statuere possint. Hac medici, quàm qui maximè, tum ad medicamentorum, tum ad corporum varietatem ex locorum diuersitate obseruandam, hac mercatores, hac nauæ indigent. Hanc si è re militari demas, tota illius disciplinæ peritia constare nullo pacto poterit. Porro qui studiis sacrarum literarum sunt dediti, qui in sacris libris nullum Dei verbum otiosum esse credunt, nullum non scitu dignissimum in iis agnoscunt, ij, inquam, si terrarum situs, maris ambitus, fluminum cursus, gentium mores, atque hominum ingenia, qualia sint, ignorent, multa quoque eos in sacrarum librorum lectione latere necesse erit. Frequens enim sacris in literis harum mundi partium mentio fit, quæ ei, quo de agitur, argumento est accommodatissima. Id quod cum Moses diuino spiritu afflatus animaduertit, omnem hanc, quam dicimus, Geographiæ tractationem, breuissima illa quidem, attamen certissima descriptione complexus est. Is enim eos homines, qui primi terram coluerunt, quorum nomina atque seriem posteriora secula, rerumque vicissitudines, ac mutationes vel perturbarunt, vel corruperunt, suismet, ac propriis adscripsit locis. Cuius descriptionem Propheta omnes, ac reliqui sacri Scriptores, qui post illum extiterunt, sunt secuti, eamque sanctam conseruarunt & integram. ad eam ut, quamuis ipsi regionum, vel incolarum nomina post multa secula immutata inuenerint, eadem tamen illa antiquissima vsurpauerint. quod quidem nisi ab ipsis obseruatum fuisset, quod de gentium origine, ex aliis Scriptoribus cognoscere possemus, esset planè nihil. Quare quicquid tum in hoc argumento, tum in ceteris etiam omnibus, veri atque certi sciri à nobis potest, id, inquam, omne sacris potissimum literis, ceu fonti cuidam perenni, à quo omnia hæc hauriuntur, atque ad eam ipsi Deo acceptum referri debet. Itaque nos, qui, quicquid otij nobis conceditur, id omne in sacra Scripturæ studiis libenter consumimus, non putauimus committendum, quominus hac quoque in re, pro exiguis ingenij nostri viribus, opera aliquid poneremus. Illa quidem, fateor, breuis est, sed tamen ut speramus, ea quæ Lectoribus nec inutilis erit, neque inuicunda: etsi propter ea, quæ in sese continet, Gentium, locorumque nomina, quæ à Latina lingua abhorrent, neque magnū dicendi artificium, neq. verborum ornatū admittit. Pro eo autem, hoc Lectoribus satis esse debet, siquidem veritas, (id quod in omnibus disciplinis obtinere debet) sermonis elegantia est anteponenda, ea, quæ hic tractantur, eo, quo scribuntur, modo, neque omnino alio esse intelligenda. Porro in huius argumenti tractatione, ipsum potius scriptorem, quàm commentatorem (quem vocant) elegimus, perindeque ac si ipsi omnium mortalium primi, terrarum orbe peragrato, eiusque situ, atque forma diligenter obseruata, quæ vidissemus, & obseruassemus, ea literarum monumentis mandaremus. Eorum sanè omnium, quæ hic à nobis afferuntur, nihil ex sacra Scripturæ fontibus non est ductum: eius rei sacra Scripturæ loca, in libri margine descripta, fidem cuius facient: quibus quidem ex locis, ea poterunt depromi, quæ si tantum adnotata scribantur (si cui ei rei operam dare non pigebit) integer in nostrum hunc libellum Commentarius, absque magno negotio, cõficietur. Nobis autem Deus tantum aliquando temporis, facultatisque concedet, (id quod speramus, eumque supplices oramus) ut hac quæ nunc primum in conspectum damus hominum, & polire, amplificareque possimus. Interim verò nostris hisce laboribus, quos ad sacrarum librorum explicationem non parum adiumenti allaturos esse confidimus, Christianus Lector, cui, quoniam in communem omnium studiosorum utilitatem sumus animo, exploratum esse cupimus, nobiscum fruatur. Præterea doctos, ac pios quosque homines obtestamur, atque obsecramus, ut, quo tandem in argumento, ex iis omnibus, quæ à nobis sunt tractata, nostram operam, vel adiuuare, ac promouere, vel etiam superare ingenio poterunt & industria, communis omnium studiosorum utilitatis, vineæque Domini excolenda gratia, id, quicquid erit, oneris suscipiant, neque ea in re labori vnquam parcant. Omnes enim absque vlla contentione, pro ratione talenti vnique crediti, in communem causam ea afferre debemus, quæ Christianæ sint profutura Ecclesiæ. Utinam verè omnes prophetent, utinam omnes non sua, sed quæ sunt Christi, quæque ad Ecclesiæ edificationem pertinent, querant. Gratia & pax omnibus in Spiritu sancto. Datum Antuerpiæ Cal. Martij. Anno M. D. LXXII.

BENEDICTI ARIAE MONTANI

HISPALENSIS PHALEGH, SIVE, DE

GENTIVM REGIONIBVS, LIBER VNICVS.

PRINCIPIO locum esse accepimus rerum omnium que vsquam extant capacem, eundem vero duabus naturis constantem duplici describi etiam ratione, alterum infinitum, ab omni corporali societate aut occupatione distinctum,

sui ipsius compotem, seque ipso plenum, & cetera omnia nulla occupatione sui continentem, atque virtute, efficacitateque permeantem, rotundum ac simplicem, omni tamen circumferentia carentem, centro autem ubique notabili, quem æternum neque factum neque auctum, neque minuendum vnquam sua ipsius natura vt pote infinita docet. eundem intra, idemque extra, totum antè, totum retro, totum sursum, totum deorsum, qui cum nullo propter naturæ ac virtutis infinitam magnitudinem certo nomine dici à nobis possit, ex oportuno magis sermonis vsu virtus diuina, siue facies, siue præsentia, & manus, efficacitasque Dei appellatur. s. s. e. Quò ibo à spiritu tuo, & quò à facie tua fugiam? Si ascendero in cælum, tu illic es; & si descendero in infernum, ades. Si sumpsero pennas meas diluculo, & habitauero in extremis maris, etenim illuc manus tua deducet me, & tenebit me dextera tua. Atque ex hac ratione effectum est, vt inter alia plurima nomina, quibus Deus Hebraicè appellatur, *דְּבַר מַאֲרֹם* etiam, id est locus, recensatur.

Est alter præterea ex superioris virtute & efficacitate constans locus, certis magnitudinis terminis cohibitus, qui sese cunctaque intra se posita vno ambitu continens amplectitur, quod Græco nomine *ὠκύ*, Latino *τὸ τὸν* dicimus, sicut scriptum est: Hoc quod continet omnia, scientiam habet vocis. Atque hic locus nec æternus, nec immensus est, nec auctore caret, nec fine etiã est cariturus, in cuius superficie extrema quidquid continetur, mundus siue cælum & terra appellatur, s. s. e. In principio creauit Deus cælum & terram. vnà enim cum cælo, & terra horum etiam continens locus extitit. Hic autem quanquam vnus est, partibus tamen differt præcipue duabus, quarum altera *super cælos*, altera verò, *intra cælos*, dicitur: aliis verbis *in excelsis*, & *de cælis* vocantur, s. s. e. Benedicite aquæ omnes quæ super cælos sunt Domino, & Laudate Dominum de cælis, laudate eum in excelsis. In hoc autem loco, id quod mundum dicimus, est duobus præcipue naturæ generibus constans, cælo & terra, s. s. e. In principio creauit Deus cælum & terram.

At verò vt terræ nomine, maria etiam, flumina, fontes & quidquid inferius est, indicatur, ita cælorum etiam vocabulo, leuiora queque corpora aut sublimiorem sortita locum demonstrantur, s. s. e. Cælum ego impleo, & terra scabellum pedum meorum est. & Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus exercituum, plena est omnis terra gloria eius. Ad hoc superior pars cælum & cæli cælorum, inferior verò omnis in vniuersum abyssus & terra dicitur, s. s. e. Ecce cælum & cæli cælorum, abyssus & vniuersa terra, & quæ in eis sunt, in conspectu eius commouebuntur.

Constat autem vniuersus hic mundus, Deo auctore in tempore factus, ita vt simul cum tempore ipse extiterit nulla antè materia, sed solo verbo Dei omnia producente, inani prius in aquas formato & ex aquis cælo efficto, deinde terra crassiorum partium coagmentatione coacta, ac tandem ab aquis discreta & producta, eiusdem verbi virtute in se ipsa residens, nullo alio

præterea fundamento innixa, s. s. e. Latet enim eos hoc volentes quod cæli erant prius, & terra, de aqua & per aquam consistens Dei verbo. & Qui extendit Aquilonem super vacuum, & appendit terram super nihilum.

Itaque ex superiore atque inferiore corporum, partiumque natura, eademque generibus, & nominibus varia mundus constat; magnam aliis atque aliis partibus pugnam, varietatem atque discrepantiam cum summa totius concordia, pulchritudine, atque producendarum commoditate rerum continens, summum & sapientissimum conditorem testatus, eundemque prudentissimum gubernatorem professus, s. s. e. Et erit in die illa, exaudiam, dicit Dominus, exaudiam cælos, & illi exaudient terram, & terra exaudiet triticum, & vinum, & oleum, & hæc exaudient Iezraghel. Et rursum, Facientem Arcturum & Orionem, & conuertentem in mane tenebras, & diem in noctem mutantem: qui vocat aquas maris, & effudit eas super faciem terræ. & Qui facit terram in fortitudine sua, præparat orbem in sapientia sua, & prudentia sua extendit cælos: ad vocem suam dat multitudinem aquarum in cælo, & eleuat nebulas ab extremitatibus terræ: Fulgura in pluuiam facit, & educit ventos de thesauris suis. Qui ædificat in cælo ascensionem suam, & fasciculum suum super terram fundauit: Qui vocat aquas maris, & effudit eas super faciem terræ.

Est autem mundi totius rotunda & spherica communicatione virtutis erga terram, atque inferiores partes oportuna figura, s. s. e. Qui sedet super gyrum terræ, & habitatores eius sunt quasi locustæ. Qui extendit velut nihilum cælos, & expandit eos sicut tabernaculum ad habitandum. Quod enim Latine vertimus Gyrum, Hebraicè *הוֹג* est: quod proprie circumlum vel spheram interpretatur; quippe à *הוֹג*, nomen *מֵהוֹגָא* deducitur, quod Latine circumum significat.

Neque verò æternus mundus est, sed temporis initio vnà cum tempore ipso conditus, & pro Dei ipsius consilio & voluntate mutandus, s. s. e. Hæc dicit Dominus creans cælos & formans terram, & quæ germinant ex ea. & Initio tu Domine terram fundasti, & opera manuum tuarum sunt cæli. Ipsi peribunt, tu autem permanes; & omnes sicut vestimentum veterascent. Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur. & Qui fecit cælos in intellectu, & firmavit terram super aqua, & fecit luminaria magna, Solem in potestatem diei, & Lunam & stellas in potestatem noctis.

Altissimæ autem mundi partes cæli sunt, vltra quas aquæ inesse creduntur his quæ intra orbem sunt aquis raritate, perspicuitate & omni naturæ parte, magno discrimine excellentes, s. s. e. Quia magna est super cælos misericordia tua: Hoc enim cælum altissimum esse ostenditur, quo diuinæ misericordiæ infinitudine superatur. Et dixit Deus, Fiat firmamentum in medio aquarum, & diuidat aquas ab aquis. Est autem firmamentum quidquid à terræ & aquæ superficie vsque ad supremi cæli summa constant, quod aliis nominibus cæli & cæli cælorum dicitur. Et rursum scriptum est, Benedicite aquæ omnes quæ super cælos sunt Domino.

Neque verò semel conditus mundus casu agi permissus est, sed presenti ac perpetuo Dei consilio gubernatus, iisdem quibus incepit, legibus perseuerat, nunquam vel omnino hæctenus perturbato ordine, nisi semel tantum diluuij tempestate, idque ex diuini con-

8
 filij & iudicij sententia, deinde rursus continuata serie
 vsque ad finem ipsum temporum rerumque omnium
 rationem integram obseruaturus, nunquam hactenus
 vel motu deficiens, aut lassus, vel vsu detritus, quan-
 quam quasdam partium vicissitudines passus; tamen
 totus ipse sine sui detrimento conseruatus, idque Deo
 perpetuo agente & gubernante, obtinet, sicut de his
 omnibus rationibus diuersis in locis scriptum legimus.
 Etenim firmavit orbem terræ qui non commouebitur.
 Parata sedes tua ex tunc, à sæculo tu es. Eleuauerunt
 flumina Domine, eleuauerunt flumina vocem suam:
 Eleuauerunt flumina fluctus suos à vocibus aquarum
 multarum. Mirabiles elationes maris, mirabilis in al-
 tis Dominus. Testimonia tua credibilia facta sunt ni-
 mis. & Qui ligat aquas in nubibus suis, vt non erum-
 pant pariter deorsum. Qui tenet vultum solij sui, & ex-
 pandit super illum nebulam suam. Terminum circun-
 dedit aquis vsque dum finiantur lux & tenebræ: Co-
 lumnæ cæli contremiscunt & pauent ad nutum eius.
 & Si clauso cælo pluuia non fluxerit propter peccata
 populi, & deprecati fuerint te in loco isto, & confessi
 nomini tuo, & conuersi à peccatis suis, &c. subiungitur
 tandem, Da pluuiam terræ quam dedisti populo tuo
 ad possidendum. Et rursus etiam scriptum est. Quia
 sicut cæli noui & terra noua, quæ ego facio stare coram
 me, dicit Dominus; sic stabit semen vestrum & nomen
 vestrum. & Non igitur percutiam omnem animam
 viuentem sicut feci, cunctis diebus terræ sementis
 & messis, frigus & æstus, æstas & hiems, nox & dies
 non requiescent. & Hæc dicit Dominus, Si irritum
 fieri potest pactum meum cum die, & pactum meum
 cum nocte, vt non sit dies & nox in tempore suo. &
 Potestas & terror apud eum est, qui facit concordiam
 in sublimibus suis. Quanquam verò mundus omnis
 integer, incorruptus, immutatusque permaneat; iustis
 tamen de causis nonnullæ in eo partes miraculo à Deo
 edito mutantur, s. s. E. Posuit flumina in deserto, exi-
 tus aquarum in sitim: terram fructiferam in falsuginem
 à malitia habitantium in ea. Posuit desertum in
 stagna aquarum, & terram sine aqua in exitus aquarum.
 & Si continuerit aquas, omnia siccabuntur; & si emi-
 serit eas, subuertet terram.
 Mundi verò condendi duplicem causam fuisse legi-
 mus: alteram vsus, alteram verò euentus definit. Vtus
 enim fuit homini vt orbis principi gratis constituto
 destinatus: Euentus verò Dei ipsius conditoris laus,
 gloria, & honor summo iure consecuta. s. s. E. Dicit
 Dominus Deus exercituum, extendens cælum & for-
 mans terram, & ponens spiritum hominis in eo. &
 Cælum cæli Domino, terram autem dedit filiis homi-
 num. Horum enim hominum felicitas & beatitas om-
 nis in Dei laudem & honorem euadat oportet, s. s. E.
 Et omnem qui inuocat nomen meum, in gloriam meam
 creauit eum, formauit eum, & fecit eum. Atque mun-
 dus omnis (vt diximus) perpetuis legibus ad finem
 vsque ipsius à Deo conseruatur & fouetur, Qui custo-
 dit veritatem in sæculum.
 Sunt verò tres in vniuersum maximæ mundi partes,
 cælum atque id omne cui expansionis firmamenti que
 nomen indidimus, terra & mare; in quibus cælum pul-
 chritudine, & altitudine hominibus ignota præstat,
 s. s. E. Suspice cælum & intuere, & cõtèmplare æthe-
 ra quoddam altior te sit. Et forsitan vestigia Dei compre-
 hendes, & vsque ad perfectum omnipotentem repe-
 ries. Excelsior cælo est, & quid facies ei? & Spiritus
 eius ornauit cælos.

DE TERRA.

CAP. II.

MUNDI totius infimum ac medium locum ex
 diuini verbi decreto terra simul cum mari for-
 tita est, ita vt ex vtroque globus integer sit constitutus,
 atque in ipsa orbis conditione primum terra aquis ob-

uoluta iussu Dei repente extitit, sedemque immoram
 occupauit, s. s. E. Qui fundasti terram super stabilita-
 tem suam, non inclinabitur in sæculum sæculi. abyssus
 sicut vestimentum, amictus eius; super montes stabant
 aquæ. Ab increpatione tua fugient, à voce tonitruu tui
 formidabunt. Ascendunt montes & descendunt cam-
 pi in locum quæ fundasti eis. & Quoniam secundum
 altitudinem cæli à terra, corroborauit misericordiam
 suam super timentes se. Hæc vt contineatur, velut cor-
 poris ossa fulcimentum, montes firmissimam totius or-
 bis & immobilissimam partem habet, s. s. E. Audient
 montes iudicium Domini, & fortia fundamenta terræ.
 & Cómota est & contremuit terra, fundamenta mon-
 tium conturbata sunt, & commota sunt. & Quia in
 manu eius sunt fines terræ, & altitudines montium
 ipsius sunt. & Commoueatür è facie eius omnis terra;
 ipse enim fundauit orbem immobilem: ipse super ma-
 ria fundauit eam, & super flumina præparauit eam. &
 Tui sunt cæli, & tua est terra, orbem terræ & plenitu-
 dinem eius tu fundasti.

Atque terra ipsa à Deo ad hominum vsus, suamque
 ipsius gloriam formata ex prima ruditate, & incommo-
 da, atque inutili natura magnam multarum rerum gi-
 gnendarum & conseruandarum vim, multiplicemque tum
 habilitatem, tum efficientiam ex diuini verbi beneficio
 cõtinet: quam rem differendo persequi, nec huius loci
 nec instituti, modò autem indicare satis fuerit. Scriptum
 est autem, Germinet terra herbam virentem, & fa-
 cientem semen iuxta genus suum; & lignum pomife-
 rum faciens fructum iuxta genus suum. & factum est
 ita. & Producat terra animam viuentem iuxta genus
 suum, iumenta & reptilia, & bestias terræ secundum
 species suas. factumque est ita, &c.

Eadem verò terra iis quas educat animantibus om-
 nibus, atque aded hominibus alendis, satis abundè
 quod suppeditet, & in se habet, & oportune producit
 magna cum humani & sapientis animi admiratione.
 s. s. E. Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem
 semen super terram, & vniuersa ligna quæ habent in
 semetipsis sementem generis sui, vt sint vobis in escam,
 & cunctis animantibus terræ, omni que volucris cæli, &
 vniuersis quæ mouentur in terra, in quibus est anima
 viuens, vt habeant ad vescendum: & factum est ita. &
 Quam magnificata sunt opera tua Domine: omnia in
 sapientia fecisti, impleta est terra possessione tua. &
 Qui emittit eloquium suum terræ, velociter currit ser-
 mo eius. & Misericordia tua Domine plena est terra.
 & Hæc dicit Dominus, creans, & ipse Deus formans
 terram, & faciens eam; ipse plastes eius, non in vanum
 creauit eam; vt habitaretur formauit eam. & Tui sunt
 cæli, & tua est terra; orbem terrarum & plenitudinem
 eius tu fundasti.

Huius porò generis natura omnis vnà cum virtute,
 habilitate, opportunitate, atque omni denique sibi di-
 uina liberalitate indito ingenio, Hebraico nomine
 A R E T S proprie appellatur, quæ ante perfectam sui
 naturam I A B A S S A, id est arida, dicta est. Idem ve-
 rò nomen Latina lingua transpositis literis, & sibilatio-
 nis peregrinæ difficultate vitata, T E R R A accepit. at-
 que de eius perfectione & virtute à Deo accepta &
 conseruata. Scriptum est igitur, Perfecti sunt cæli &
 terra, & omnis ornatus eorum.

At verò prima illa & antiqua terræ fertilitas ipso-
 rum cultorum culpa & noxa non nihil vitij accepit, ipso-
 rum crimen antiquum exercitatione sui necessaria ali-
 quo modo vltura, atque aded etiam ne otio & segni-
 tie scelus aueretur, sed occupatione potius aliquan-
 tulum impediretur, necnon cultura ipsi adhibita hu-
 mani animi virtus exercitaretur, aut in officio contine-
 retur, opportunitatem allatura, s. s. E. Maledicta terra
 in opere tuo. in laboribus comedes ex ea cunctis die-
 bus vitæ tuæ. Spinas & tribulos germinabit tibi, & co-
 medes herbas terræ. & Emisit Dominus Deus homi-
 nem de

Psal. 103.

Psal. 102.
11.

Mich. 6. 2.

Psal. 17. 7.

Psal. 104. 4.
1 Paral. 16.
30.

Psal. 22. 2.

Psal. 88. 12.

Gen. 1. 12.

Gen. 1. 11.

Psal. 103.
24.

Psal. 146.

15.
15. 45. 18.

Psal. 88. 12.

Gen. 2. 2.

Gen. 3. 17.

Ibid. 23.

nem de Paradiso voluptatis, vt operaretur terram de qua sumptus est.

DE MARI,

CAP. III.

ANTE explicatas mundi totius partes, aquæ omnia aut erant, aut confusis rerum elementis turbantes celabant, s. s. e. Latet enim eos hoc volentes quod cæli erant prius, & terra de aqua, & per aquam consistens Dei verbo. Et dixit Deus, Fiat firmamentum in medio aquarum, & diuidat aquas ab aquis: & fecit Deus firmamentum, & diuisit aquas quæ erant sub firmamento, ab iis, quæ erant super firmamentum. aquas autem quæ sub firmamento erant, in vnum locum congregatas, nouo indito nomine, & transmutata vt natura, ita etiã appellata. *Hebræo ex MATIM, IAMIM;* hoc est Maria vocauit. eam autem naturam tum mobilitate, & liquido fluxu, atque peruia grauioribus, vel durioribus corporibus fecabilitate, necnon & opportunum locum facilè occupandi continua quadam eademque diuisibili magnitudine aptauit: additaque admiranda virtute, multarum animantium generibus variis, ac numero ferè carentibus, educandis, alendis, idoneum verbi iussu effecit suo.

DE TERRÆ ATQVE

MARIS ORBE.

CAP. IIII.

EX vtraque autem maris & terræ natura, vnum veluti corpus, Deus esse voluit, generis quidem formis dispar & distinctum, rectæ verò ad animantium omnium, atque hominum præcipuè habitationem & vsum efficientiæ, & commoditatis communicatione & societate penè idem. Namque terra primùm ex diuini verbi decreto extitit, aquarum verò abyssus illa, terra ad sinistram relicta in vnum locum, hoc ex se ad dexteram partem secessit, vnamque continuam regionem occupauit, variis sinibus & anfractibus terras aliquando aperiens atque intrans, qua continentem habitabilis tractum alluit, non nusquam verò interrumpens & ambiens, qua insulas constituit, atque ita qua vnum est, & vastum abyssi magnæ; qua verò terras aperit atque intrat, aut circumluit, marium nomen obtinuit. ita tamen maria multa dicitur vt vnum tantum locum quacunque permeabilem, continuato aquarum elemento occupet; terminum, quem à principio Dei definitione accepit, perpetua obseruantia custodiat, nunquam amplius terram vt occultet, quamuis assiduis fluctibus impetatur occupatura vniuersam, ac tantum aliquando inundatura, quantum diuini consilij permissu concessum acceperit. Habet autem plerumque pro muro & vallo arenam mollè, hoc est, æternum diuinæ prouidentie & custodiæ argumentum, s. s. e. Congregentur aquæ quæ sub cælo sunt, in locum vnum, & appareat arida: & factum est ita, & vocauit Deus aridam terram; & congregationem aquarum maria; & vidit Deus quod esset bonum. Animantium generi omnium educando, & hominis constituendo in orbe principatui commodam, hanc constitutionem indicasse Deus dicitur. Et scriptum est, Qui posui arenam terminum mari, præceptum sempiternum quod non præteribit. Et commouebuntur & non poterunt, & intumescunt fluctus eius, & non transibit illud. & Nūquid mare ego sum aut cetus, quia circumdedisti me carcere? Et iterum scriptum est. Abyssus dicit, Non est in me: & mare loquitur, Non est mecum. & Iudicia tua abyssus magna. Totius autem maris aquæ suis in locis congregatæ, in rotundam formam coguntur, ita vt media sui parte altiores, ad terræ verò littora humiliores depressioresque sint. ideoque ex terra in mare nauigaturi descendunt, ipsa etiam abyssus hanc rationem obseruat suo (vt diximus) loco conclusa atque contenta, s. s. e. Congregans sicut in vtre aquas maris, ponens in the-

sauris abyssos. & Qui descendunt mare in nauibus, facientes operationem in aquis multis: ipsi viderunt opera Domini, mirabilia eius in profundo. & Surrexit Ionas vt fugeret in Tharsis à facie Domini, & descendit in Ioppem, & inuenit nauem euntem in Tharsis, & descendit in eam. Ioppem in alto sitam legitimus, & tamen ad littus maris, ideoque in eam descenditur, & inde in nauem quæ etiam mari in ipso eminent. Est autem mare ad hominum nauigationes, & terrarum communicationes commodum, vt quæ pro varia locorum terræ natura, alias atque alias diuersa gignuntur, & fiunt, in humanos vsus commodius conferantur, atque etiam piscium ipsorum, & rerum, quæ in aquis, nõ vna aut forma, aut vtilitate continentur, commoditas hominibus ipsis nauigationis opportunitate contingat, s. s. e. Quid est homo quod memor es eius, aut filius hominis quoniam visitas eum? minuiisti eum paulò minus ab angelis; gloria & honore coronasti eum, & constituisti eum super opera manuum tuarum. Omnia subiecisti sub pedibus eius; oues & boues vniuersas, insuper & pecora campi; volucres cæli & pisces maris, qui perambulant semitas maris. & Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram, & præsit piscibus maris, & volatilibus cæli, & bestiis vniuersæque terræ. Hanc vniuersæ terræ adeundæ & dominandæ hominibus facultatem mæ ad nauigandum commodum præbet: neque verò huic rei obstant maris tempestates & turbationes, quippe quæ non, nisi Deo volente, accidunt, & eodem iubente repente sedantur. Scriptum est enim, Tu dominaris potestati maris, motum autem fluctuum eius tu mitigas. & Spes omnium finium terræ, & in mari longè: præparans montes in virtute tua, accinctus potentia. Qui conturbas profundum maris, sonum fluctuum eius. Et statuit procellam eius in auram, & siluerunt fluctus eius, & lætati sunt quia siluerunt, & eduxit eos in portum voluntatis eorum. & Mirabiles elationes maris, mirabilis in altis Dominus.

Hoc igitur mare ambitione atque alluione sua duas habitabiles partes relinquit, alteram terram omnem siue continentem, alteram terram insularum, siue maris insulas dicimus, s. s. e. Rex verò Assuerus omnem terram & cunctas maris insulas fecit tributarias. Et cunctis regibus Tyri & vniuersis regibus Sidonis, & regibus terræ insularum qui sunt trans mare. & Reges Tharsis & insularum munera offerent.

Præterea mare latissimam totius orbis partem occupat, extenditur enim vltra medium, ad dexteram Orientis Solis & terræ, vel omni vel insulis comparatum amplitudine excellit: altera verò ipsa secundum longitudinem superatur: longitudinem autem dicimus spacium ab Ortus Solis vsque ad Occasum, siue (vt Gentes metiuntur) ab Occasu ad Ortum iacens, s. s. e. Longior terra mensura eius, & latior mari. quamobiè non malè dixit quisquis ille auctor extitit, Mare positum est in spacio loco vt esset altum & immensum.

DE TERRA, MARIBVS ET FLVMINIBVS.

CAP. V.

TERRA omnis quæ Hebræo nomine THEBEL *תבל* vocata, Latine habitabilis dici potest, nec continentis nec naturæ viribus vna est. Variè enim aquis maribusque diuisa variam ad habitandum commoditatem aliis atque aliis Gentibus præstat, ita tamen vna est, vt quæ ob soli & cæli disparitatem dissimilia profert, cõmerciorum, & peregrinationum opportunitati in communes vsus exponat; atque ita Dei beneficium probet suis, s. s. e. Misericordia tua Domine plena est terra. Ea autem, vt mundus omnis, angulis differt quatuor, quorum nomina à cæli regionibus, vel à ventis, vel ab aliis insignibus rebus imposita sunt, s. s. e. Post hæc vidi quatuor angelos stantes super quatuor angulos terræ, tenentes quatuor ventos terræ, ne flarent super terram.

A S per terram.

per terram. & illud, Omnes qui circa eum sunt, præsidium eius & agmina eius dispergam in omnem ventum, vnde Sol oritur, Oriens nominatur aut Orius; vbi occidit, Occidens vel Occasus; vel mare: qua decurrit dextra, vel Theman & Meridies; ad sinistram Aquilo siue Septentrio: Hebraicè autem; *ΚΕ-DEM, ΙΑΜ, ΝΕΓΕΒ, siue ΙΕΜΙΝ, & ΖΖΑ-ΡΗΟΝ, S. S. E.* Dilataberis ad Occidentem & Orientem, & Septentrionem, & Meridiem. & Ab ortu Solis vsque ad Occasum laudabile nomen Domini. & Tui sunt cæli, & tua est terra, orbem terræ & plenitudinem eius tu fundasti; Aquilonem & dexteram tu creasti. Terræ autem omnis habitabilis locus duplici mari & Orientis flumine magno, & Occidentis terminis definitur, s. s. e. Et potestas eius à mari vsque ad mare, & à flumine vsque ad fines terræ. Atque terra omnis quacunque iacet, mari terminatur, s. s. e. Spes omnium finium terræ, & maris remotorum. Habitat autem terra magis secundum longitudinem quam secundum latitudinem. Multæ enim partes à Septentrione & à Meridie, vel propter æstus vim, vel propter frigoris importunitatem cultore carent, interpolatisq. habitatoribus coluntur. Ab Oriente verò in Occidentem omnis continuatis hominum sedibus frequentatur, s. s. e. A Solis Ortus vsque ad Occasum magnum est nomen meum in Gentibus. Atque terra omnis suis rationibus absoluta, & efficacitatibus instructa, ornataque constat, ad vsus hominum comparata, s. s. e. Igitur perfecti sunt cæli & terra, & omnis ornatus eorum. & Cælum cæli Domino, terram autem dedit filiis hominum. Porro maria & fontes, & flumina maximas terræ opportunitates afferunt, & ad animantium potus, & ad agrorum culturas commerciorumque vsus, & piscium aliarumque rerum copiam suppeditant, s. s. e. Domini est terra & plenitudo eius, orbis terrarum & vniuersi qui habitant in eo: quia ipse super maria fundauit eam, & super flumina præparauit eam. Omnia autem flumina exeunt à mari, & in mare recurrunt, multis nominibus locisque distincta. sed quæ terram præcipue instruunt, quatuor maxima sunt ex eodem fonte, in varias partes diducta, s. s. e. Et fluuius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum paradysum, qui inde diuiditur in quatuor capita: nomē vni Pison; ipse est qui circuit omnem terram Hauilah, vbi nascitur aurum; & aurum terræ illius optimum est, ibique inuenitur Bdellium & lapis onychinus. Et nomen secundi Gehon; ipse est qui circuit omnem terram Æthiopiæ. Nomen verò tertij fluminis Tygris, ipse vadit contra Assyrios. Fluuius verò quartus ipse est Euphrates. Atque Pison pleno alueo, eodemque magno fluit perpetuo: Gehon verò per vindemiam, Euphrates semper plenus. Tygris autem sub primæ æstatis tempora exundat. Terræ autem aquarumque globus ita compactus est, vt ab Ortus in Occasum per Aquilonem longior terra quam mare sit. Latitudinem verò ab Aquilone terra, à Meridie mare occupet, quod ab Orientis regionibus in Occidentem deflexum terræ duplicis maris nomine alluit, s. s. e. Et à ciuitatibus munitis vsque ad flumen, & à mari de mari. & Dominabitur à mari vsque ad mare. & Tui sunt cæli & tua est terra, orbem terrarum & plenitudinem eius tu fundasti; Aquilonem & mare tu creasti: Et à Solis ortu & Occasum, ab Aquilone & mari. & Commouebuntur à mari vsq. ad mare, & ab Aquilone vsq. ad Orientem.

At verò mare illud magnum nisi qua terras subiens, promonteriorum aut tractuum sinibus admissum excipitur, vnum ac perpetuum continuumque est, multaque abyssus in vniuersum dicitur, s. s. e. Ecce vocabat iudicium ad ignem Dominus, & deuorauit abyssum multam, & comedit simul partem. & Iustitia tua sicut montes Dei, & iudicia tua abyssus multa. Ex hoc autem mari duo celeberrima in terras insinuantur, à

Meridie alterum, ab Occasum verò alterum. hoc magnum & Occidentale, & nouissimum mare, & mare indefinito nomine. Illud verò mare deserti & mare solitudinis dicitur. Atque magnū in hoc mare piscium aliarumque animantium copia refertissimum insignem draconē habet, siue cete siue alio nomine Latine dictum, qui cum in mari natat, semitam repleuit aquis: nauibus etiam excipiendis & ferendis, atque navigationibus exercendis apprime idoneum est, s. s. e. Hoc mare magnum & spatiosum manibus, illic reptilia quorum non est numerus: animalia pusilla cum magnis, illic naues pertransibunt. & qui descendunt mare in nauibus facientes operationem in aquis multis, ipsi viderunt opera Dei, & mirabilia eius in profundo. Illud verò alterum iunci siue papyri illius, & carecti quæ ad scribendum instrumeta suppeditant, est facillimum. vnde *ΖΖΥΡΗ* cognomen accepit. Sunt præterea & alia loca quæ fluminum defluxionibus exceptis magnā aquæ vim continent, atque maris etiam nomē sortiuntur omnia hæc vnà cum ipsis fluminibus, s. s. e. Creauitque Deus cete grandia & omnem animam viuentem atque motabilem, quam produxerant aquæ in species suas, & omne volatile iuxta genus suum. Et vidit Deus quod esset bonum, benedixitque eis dicens, Crescite & multiplicamini, & replete aquas maris. Ex his autē quæ nobiliores in sacra geographia habentur, sunt mare antiquius siue Orientale, quod posteriora secula Genæareth, Galilææ, atque Tyberiadis appellarunt: Et quod subuersis quondam magnis vrbibus exitit, Salis mare dictum, & apud Ezechielem Orientale appellatum.

DE TERRÆ DIVISIONE.

CAP. VI.

TERRAM filiis Adami omnibus colendam communiterque habitandam concesserat Deus, s. s. e. Et creauit Deus hominem ad imaginem & similitudinem suam, ad imaginem Dei creauit illum; benedixitque illi Deus, & ait, Crescite & multiplicamini, & replete terram, & subijcite eam, & dominamini piscibus maris, & volatilibus cæli, & vniuersis animantibus quæ mouentur super terram. Et rursus: Ingridimini super terram, & crescite & multiplicamini super eam. Eam autem omnem vt communem, ita communi studio coli, habitari, atq. vnius Dei cultui addici oportuit: sed hominum malitia factum est, vt primū linguas, opinionibusque diuisis, cultus etiam per varios errores turbati diducerentur, s. s. e. Et eiecitis Sacerdotes Domini filios Aaron, atque Leuitas: & fecistis vobis Sacerdotes sicut omnes populi terrarum: quicumque venerit & intiauerit manus suas in tauro, de bobus, & in arietibus septem, sit Sacerdos eorum qui non sunt Dei: Noster autem Dominus est quem non dereliquimus.

Sed cum hominū in malum consensio pertinax, diuinum de orbe terrarum colendo consilium retardare moliretur, linguarum confusione inducta, euenit, vt vel dissidētibus iam animis & studiis singulæ quæ tunc extabant familiæ suas vsurparent, occuparentq. sedes, retentis vel generis, & nominis societatibus, vel antiquis etiam maiorum suorum similitudinibus. Namque trium filiorum Noe, Sem, Cham, & Iaphet, varia ingenia & studia, varia etiam sortis diuino iudicio editæ exempla relata sunt. Diuisa autem est terra in diebus Phaleg, circa annum mundi millesimum septingentesimum & nonagesimum.

GOMRI, siue COMARI & CYMRI.

CAP. VII.

FILIORVM Iapheth prima familia Gomer loca prima ad Septentrionem obtinuit, cui altiori etiam regione assedit Magog, inferiori verò ad ortum nonnihil semotiori Madai loca à Meridie montibus Ararat: à Septentrione mari, postea Caspio dicto conclusa occupauit: litora autem ad sinistrum latus terræ in mari penitus

Iosue. 1. 41
& 15. 11.
Psal. 79. 12Deut. 3. 17.
& 4. 49.
Ios. 3. 16.
& 12. 3.
4. Reg. 14. 23Psal. 103.
22.Psal. 107.
22.Psal. 107.
22.

Gen. 1. 22.

Ios. 2. 2.
Zach. 1. 4. 8
Iohan. 21. 11.
Gen. 21. 17
Ezech. 47.
18.

Gen. 1. 27

Gen. 8. 17

2. Paral. 9.

Gen. 10.
& 11.Ezech. 38. 6
Massagetæ
Madi.
Taurus
mons.

penitus procurris Iauan tenuit. vnde & in aduersam maris oram facile traiciens, non modò continentem tractum, sed interiectas mari insulas & oppositarum etiam terrarum portus familiis repleuit suis. Harum prima Elisa gentis nomine Elis vocata, oppositi littoris oram, qua mare Ortum aspicit, incoluit. Secunda verò nauigationem longius producens, vnà cum nauigandi peritia cõmerciorum, & mercaturæ facultatem sortita, in Meridianæ terræ littus opportunū copias tra duxit, atque emporium totius terræ celeberrimum, Tharsis nomine instituit; quam postera secula deductis ex Tyro coloniis Carthaginè dixerunt. Porro Kithim & Dodanim postremi Iauan filij magnarū insularum earundemque fertilissimarum cultura delectati sunt. Deinde Kithim angustię iam locorum pertesi, primam oppositam procurrentis in mare terræ oram coloniis deductis tenuerunt, suo ipsorum indito nomine vocantes, vnde & vrbi illius regionis antiquissimæ nomen Caietæ factum arbitramur, quidquid fabulosa poetarum ingenia fecus finxerint. Corruptis aut mutatis vocibus, postea Kithim Cretenfes, Dodanim Rhodij appellati sunt. Post vicina Iauan loca Thubal tenuit, vt genere, ita etiã lingua coniunctus; ille enim Ionicum, hic Latinum propagauit sermonem. Sed ex eodem Iapheth postremò nati, Mosech superiores, & Septentrioni magis subiectas sedes: Thirax verò inferiores, & Ortum Meridiemque spectantes, secundum maris littora optarunt: nominaque terris à se indita vsque ad multa secula prodixerunt, atque aliis gentibus nonnihil immutata prodiderunt. Alteri enim Thracia, alter Moschouia nomen perdurauit. Sed inter Mosech populos Gog & Magog præcipue illustres habentur. Hos inter duos frequens Ascaniorum familia patre Aschenaz interiora ferè omnia loca, & maritimorum non exiguam partem habuere, gemino mari conclusi, altero ex magno mari, à Meridie in Septentrionem procurrente, altero autem ex abyfso multa ab Occidente inducto, atque Aquilonis tractus altius etiam quàm illud subeunte. Inter Magog & Mosech Riphath longè protensam regionem & Aquilonaribus frigoribus obnoxiam incertis finibus penetrauit, Riphearnque gentem de nomine dixit suo. Huic vicinus Thogarma concessit; montosis partim, partim campestribus extensus regionibus, atque ad Ortum magis quàm Riphath accedens. In hoc omni terrarum tractu postremas & remotas Occasum versus terras, duo posterioribus seculis cultores adiere, vt quibusdam videtur, Thubal, vel, vt nos arbitramur, Tharsis nepotes; alteri Sepharad, alteri verò Sarphath, nomen fuit: ille Hesperidiam, hic superiorem Hesperidi, latamque prouinciam tenuit, quæ post longo tempore Gallia dicta est. Omnium autem horum filiorum Gomeri regiones mari à quatuor ferè ventis, vel inducto, vel ambiente, coactæ, angustiores multò quàm cæteræ duæ terræ partes esse deprehenduntur. ac nisi quibusdam nõ ita magnis spaciis aliæ aliis adiungerentur, insulas ferè efficerent singulæ; atque adedò integra ipsa pars, quæ cæteras regiones continet, omnes mari vndique multis locis admissis, atque ab Occasu accepto, nisi qua Riphath & Magog habitant, ferè insula tora est. Quamobrem & propter portuosas multis in partibus, nauigationumque commercio commodas oras; insulæ gentium omnes illæ partes appellatæ sunt. Atque terra ipsa omnis quidem habitabilis, cultoribusque frequens est: ideoque opportunis ad vitam rebus, vel sua ipsius natura, vel commerciorum causa abundè instructa: sed quædam tamen partes quibusdam rerum commoditatibus præcipue celebrantur. Namque Thogarma equis & mulis abundare dicitur. Iauan, Thubal & Mosech, homines mercedibus venales, operisque locandis habiles procreant. atque ob metallorū copiam æreis vasis, instrumentoque omni ferreo, armorumque generibus variis, tum cudentis, tum fundendis, & idoneam materiam

& apta artificum ingenia continent. Elisa molliori hominum cultui & ornatui aptam purpuram, hyacinthinoque colore probatas lanas suppeditat. Cultores ad multa habiles, vt familiis, ita linguis quoque distincti, quæ tamen omnes vnus primæ originis vestigia hætenus retineant: illam Gomeriam, siue Cymram, vel Cymbricam fuisse existimamus, quæ prolatione nonnihil varia, maximæ adhuc incolarum parti hætenus retinetur. Bello ferè omnes idonei & apti, nec parum etiam exercitati, sed in his præcipue Mosech & Thubal equis in bello vtuntur: lorice induti, gladiis & hastis pugnât, vulnera scutis vitant. Thogarma frequens populus belloque ferus, & multis aliarum gentium nationibus pertinaciter infestus, Turcarum gentis origo. At verò cultores Kithim, & belli vsu, & classes per mare deducendi peritia insignes Assyriis, atque Hebræis præcipue infensu habiti sunt. Atque hætenus primæ orbis terræ partis, spacio quidem breuissimæ, cultoribus verò frequentissimè situm, formam, atque ingenium descripsimus.

DE SECUNDA TERRÆ PARTE. CAP. VIII.

MAGNAM terræ partem Cham multiplici sobole occupauit, tum primis deducendis coloniis, tum impetu in alienas regiones facto, bellorumque hostili aduersus rudes & inermes populos exercitatione. Atque primus omnium Chus penitiores versus Theman sedes tenuit, lato satis tractu, sed tribus e partibus maris ambiente incluso ab Ortum & Occasu, & quæ in acutum desinit Meridie. Huic & tempore & loco proximus Misraim continuam à dextra, atque mari magno à sinistra finitam regionem tenuit. tertius Phut extremam ferè eiusdem continentis oram, adiit duobus maribus definitam, ab Occasu abyfso multa, ab Aquilone mari magno qua alteri coniungitur angusto: deinde sinibus ad Sarphath, & Thubalis partem ad dextram, atque ad ipsam Phut oram à sinistra reductis lögè omnium aliàs, qua diffunditur, locorum latissimo. Atque ita omnis illa pars, quæ interiecto mari Gomeri dictioni opposita est, tribus Cham filiis cessit; cui cum vnus adhuc esset filius Canaan, mediam inter vtriusque partis terminos, latam magis quàm longam regionem, secundum magni maris littora optauit, quæ ab Ortum flumine Iarden dicto à dextra fluuio Misraim siue Ægypti, à sinistra reducti maris sinu atque Gomeri sinibus clauditur. Sed filij Chus, à patre obtentis non contenti sedibus, secundum Suph maris sinum, ad Ortum & Occasum, atque ad dextram & Aquilonem quæ producuntur, littora coluere, variaque variis locis nomina ab ipsis ducibus indiderunt. Zzaba vltiorem sinus oram ad Ortum & Aquilonem. Zzabtha citeriorem delegit: Raghma magis etiam quàm Zzaba ad Aquilonem & Ortum, qua magni fluminis Euphratis aquas sinus ex abyfso multa angustè inductus, excipit littoribus, confedit. inter Zzabah & Ragma, interiecta loca tres populi tenuere. Zzabthecha, Seba, & Dedan, ille Chus, hi Ragma filij. sed Dedan superior cæteris Euphratis confinia habitans, Canaan ab Occasu longo interiecto solitudinum tractu habebat. Secundus autem filius Cham à patre ad Occasum profectus, loca sibi primùm optata, à dextra & Occasu abyfso multa, ab Aquilone verò Phut sedibus definiuit. Vltimus autem ex filiis Chus Nimrod, qui angustiores fratrum sibi, & sedes & leges arbitratus, quæ iure partitionis obtinere non poterat, inuento bellorum latrocinio adortus cepit; primusque post diluuium non terras modò, sed terrarum cultores ipsos, nomine regni inducto subegit. & quæ populorum antea communia fuerant, singulari dominationi arrogauit. Is autem regni arcem in Babel primùm linguarum, & studiorum diductione nobili loco struxit, idque dominationis caput constituit, quod fuerat confusionis initium. ea autem fuit in Senaar campe-

campestri regione, vbi munitissima & florentissime vrbes ab eodem occupatae & constructae sunt, ab amplitudine dicta Erech, & Achad, & Chalneh. Non multo autem post tempore Assur, ex illis dominationis angustiis profectus, noua etiam regnandi cupiditate actus, a rege suo deficiens, proximam regionem occupauit, eamque nomine suo appellatam, armorum imperij in omnem ferè terrarum orbem dilatandi principem facere inchoauit. Nobilissimis & frequentissimis vrbibus structis, Niniueh prima, deinde, ab amplitudine vocata Raboboth ciuitate, & Calahh, & Rezzem, quae inter Niniueh & Calahh, sita, non tamen aut exigua, aut infrequens, sed magna etiam & populo plena fuit.

Porro Mesraim progenitis à se filiis vicina sibi Occasum versus loca adeunda habitandaque concessit inter se ac Phut fratrem, proximos autem sibi Ghanamim populos à filij nomine dictos constituit: deinde Lehabim, qua mare in terras lato sinu recipitur, qua rursus terrae cedit, Ludim vicina Tharsis habuere: sed interiora sub Tharsis tenuere Nephthuchim. Hinc rursus per Misraim tendentibus primi Chasluhim visebantur inter Misraim, & Seba super oram maris Suph, interiora etiam terrarum tenentes: His autem proximi Aquilonem versus, Petruzzim Mediterranea loca obtinuerunt, quos consecuti Philistim, magni maris vsurpauere funiculum, & còtinètia littora. Vrbibus olim praecipue insignibus Gaza, Ascalone, Accarone, & Gath habitauere, in has sedes, vt vera tradit fama, à Caphthorim, deduci ex Peleseth regione. Nam Caphthorim longum terrae in mare procurrens possessere tractum (à Prophetis Insulae nomine appellatum) habitauerunt Ararat motibus ad Ortum relictis, ipsi inter duos magni maris penitissimos proiecti sinus, eosdemque latissimos: vicinos habuere, à Meridie Canaan, ab Aquilone Mesios. Regionum atque hominum varia ingenia sunt, illae autem singulis magis illustres res, Chus Topazios sui generis optimos fert: atque cultoribus cutis color: inter armorum vsus scuta ad defensionem apprime fabrefacta gestant. Saba auro ac thure abundat: homines ipsi vicinae Huts regioni infesti pernitiosique fuere. Saba & Ragma auro & gemmis diuites, aromatum mercatores illustres sunt. Dedan aulæorum & tapetum artificio insignes. Ex filiis Misraim, Ludim arcu dexterrimi habentur: Lehabim parmis muniuntur. In eodem tractu alia ex gente Tharsis mercatura nobilis Orientis prouinciis ferrum, argentum, stannum, & plumbum, ex Sepharad comportatum, frequenti commercio suppeditabat. Terra ipsa praeter cetera leonum praecipue generosorum nutritrix est.

TERTIA TERRÆ PARS. CAP. IX.

Filij Sem. **C**ONTINENTIS terrae longissimam partem, atque à mari magno penitus semotam, nec valde etiam abyssu magnae propinquae, familiae ex Sem propagatae sibi in sedes acceperunt, negotiationis marinae non vsque adeo, atque ceterae gentes, studiosi, rebusque intra regiones suas natis, non minus beati, quam contenti. Fuere autem numero duae ac viginti, omnesque vna dempta terminos sibi ab Occasu praescripte maris magni oram, qua sinus super Caphthorim in reductas terras contendens excipitur, ab Ortum verò nullos, nisi quos ipsum peragratae habitabilis terrae spacium ab initio constitutos teneret. Itaque prima ultra Euphratis fluminis ripas ab Ortum fixa sede, secundum flumen ipsum extensi, atque ultra montes Ararat siue Aram, supremos tractus maximi illius intra terras contenti lacus oram ambiere, atque vltius etiam ad Ortum procurrentes continuatis aliorum aliis regionibus ad plurima milliaria, nullo ex aliis gentibus interiecto populo produci sunt. Fuit autem illa eorum habitandi series. Elam primus non longè ab Euphrate confedit super magnae abyssi sinum Achad proximus. Assur secundus fluuio affedit ad Ortum inter Arach & Chal-

neh. Arphaxad verò his superior ad Aquilonem secessit, citraque montes Ararat sedes optauit sibi: Lud traiecto amne, qua Tygris & Euphrates vno iam alueo contenti in mare procurunt, ab Aquilone Elam habuit, ab Ortum amnem, & maris sinum, & Raghmah còfinia; ab Occasu Seba prioris montana loca. Quintus demum Sem filius Aram, vicinos Eabel regno occupauit campos, & motes, longissimo tractu ab Occasu in Ortum procurrentes, quos Ararat antiqui, posteriora tempora Taurum dixerunt. Sed hi praeterquam quod in duas alias regiones genus, nomenque integrum propagarunt suum, quae Aram Naharaim, & Aram Damaschi dictae sunt (namque ipsa Aram Soba, prima sedes appellata est) familias quoque ex se produxere, quae in vltiora loca culturae habitationisque causa migrarunt. Primae nomen fuit Hus; secundae Hul, quae vltra montes ad lacum confedentes maximè, vicinam sibi ab Ortum reliquerunt Madai. Tertia verò Gether dicta, ad Occasum inter montes & lacum fines constituit suos. Quarta Mes post Gether ad magni maris sinum perducta est. Sed ex Arphaxad, quem tertium Sem filium recensebamus, ortus est Saleh: ex Sale verò Heber; qui duobus à se susceptis filiis, alteri Palegh; alteri verò Iectan nomen imposuit: hic numerosa tredecim filiorum sobole ad vltimos vsque terrarum orbis tractus sedibus dilatatis penetrauit. Primum enim ex procreatis à se filiis ac populis Elmodad vltra Mes, còtinente solo ad Aquilonem locauit; super hunc verò Saleph secundum vltius Hassar-maueh ad Aquilonem quoque iuxta maximè lacum atque fluuium in lacum decurrente: fluuio verò traiecto atque ad Ortum conuerso tractu, Iarahh confedit quartus Iectan filius; super quem quintus Hadoram, inferior autem aliquanto, sed magis ad Ortum progressus est Vzai. Septimus Obal fines protulit suos ab Aquilone. Deinde Abimael octauus, & Seba ab illis duobus filiis Chus; & nominis sono & generis alius, quanquam Latinis & Graecis eodem ferè modo omnes appellari videantur: Post hunc porro longè processit Ophir, latissimeque patentes terras, secundum abyssi magnae littorae ad Ortum extensus, solus obtinuit. Hauilah verò decimus tertius Iectan filius, totum terrae spacium tenuit, quod à Seba & Abimael, ad magnae vsque abyssi littora iacet; atque Gehon maximo amne, vnoque ex quatuor totius terrae celeberrimo alluitur. Ultra Ophir Iobab confedit decimus tertius Iectan filius, qui procreatas à se gentes ad Sepher longissimi montis subiectos tractus emisit. Porro Ophir, quem antea diximus, secundum abyssi magnae littora genus nomenque produxit suum, ad duas regiones angusto terrarum, sed longo isthmo interiecto distinctas, quae ad Salomonis vsque atque vltiora etiam tempora integrum retinere vocabulum Ophir; quod paulò post inuersum vtrique etiam parti seorsum adscriptum est, atque alterutra pars Peru; vtraque autem simul dualis numeri pronuntiatione Peruaim siue Paruaim dicta est.

Quae in regionibus, incolarumque moribus memoranda obseruauimus, illa sunt. Elam arcu plurimum in praeliis valet; sagittas enim & dexterrimè & celerimè simul intendit & iacit. Hinc cum Saba & Chaldaeis antiqua simultate bellum gerebat. Aram omnis, gemmarum, purpurae, pictarum vestium, byssi & serici mercaturam exercet maximam. Ophir omnis, siue vtraque Peru regio, auro abundat plurius: inde etiam ligna Almagim mirae in aedificiorum ornamentis pulchritudinis, & pretiosi lapidis magna affertur copia. Aurum quoque Hauila terra gignit, idque optimum, & eadem Bedelah & Sohan; quos Assyrij Berillos vocant; praestatis naturae eximiaque pulchritudinis lapides habet.

MISRAIM. CAP. X.

PRIMOGENITVS Cham Misraim terminos sibi & filiis ab Ortum Mare-Suph iuxta Pihahiroth & Bahal

Sapto. 5.

Ier. 47. 4.

Iob 27. 10.

Ier. 46. 9.

Isai. 60. 5.

Eze. 27. 24.

Iob. 1. 4.

Eze. 2. 21.

Eze. 27. 14.

Eze. 38. 13.

Gen. 10.

Gen. 10.

Gen. 10.

Isai. 52.

Ier. 49.

Iob. 1. 17.

Ier. 10. 9.

Reg. 10.

11.

Gen. 2. 11.

Exod. 1. 17.

Isai. 11. 11.

Ezer. 29. 20
 Gen. 45. 25
 Amos.
 Isai. 19. 5
 Isai. 23. 2.
 Deu. 31. 40
 Num. 16. 3.
 Exod. 7. 21.
 Exod. 9. 31
 Exod. 10. 12
 Iudith 1. 9.
 Gen. 46. 34
 Isai. 19. 13
 Num. 13. 23
 Gen. 47. 43
 Ier. 44. 1.
 Ezech. 29. 2.
 Ezer. 29. 25
 Exod. 1. 2.
 Exod. 1. 10.
 Ier. 46. 9.
 Isai. 20. 4.
 Nah. 3. 9.
 Gen. 41. 21
 Isai. 19. 9.
 Isai. 18. 1.
 Isai. 19.
 Gen. 42. 22
 Gen. 46. 34
 Exod. 8. 25.
 Ier. 43. 13.
 Isai. 19. 1.
 Isai. 23. 2.
 Isai. 19. 12
 Ezer. 29. 9

Thal Saphon; à Septentrione linguam maris magni & Pelistium cōfinia, à Meridie Chus terminos; ab Occasu Phut confinē posuit. habet autem ab Aquilone turrē Syenes ditionis initium: situs illi multo quā Philiistium depressior. Eam amnis olim Physon dictus, à perpetuo diuinæ providentiæ & seueritatis argumento, à terrē Chus montibus erūpens, totam à Meridie peruat; atque in canales diductus, quoad in linguam maris magni effluxerit, hortorum instar irrigat, aquarumq. vi multiplicis feminis altrici fœcundam adeo efficit, vt copiosissima messe ferē perpetuū augeat: atq. ideō propter annonæ vbertatem lacte & melle manare regio dicatur. Ipse calamorum & papyri mirē ferax longo tractu ad mare vsque nauigatur: piscibus abundat & variis & magnis. Aqua potui aptissima, si conseruata refederit; turbidior enim in alueo ipso est: vnde & Sihhor etiam nomen accepit. Præter multa, quæ terra ipsa sponte procreat, vel aliunde allata feliciter alit, triticum, hordeum, far, ac linum & optimum & plurimum profert, pomiferasque varij generis arbores nutrit. Pascuorum copia abundat, sed in ea re Goessen ager præcipuē commendatur, ad terminos vsque Chus pertinens. In ea antiquissima vrbes fuere; Thanis regia ac maxima, & flumini adiacens, septem annis post Hebron in terra Canaan condita: & On, & Soghan, & Noph. Pathros lato satis agro, Thahhphanezz, Migdol, & populo, ac militibus frequentissima No, totius terræ præsidium habita: & Zzeuene, alijs Syene dicta. Posterioribus autem seculis illustres fuere Python & Raghamezzex ex regio decreto, Israelitarum opprimendorum causa, magnis & frequentibus operis constructæ & munitæ. Regio omnis cultorum variorum olim propria; sed fame aliquando grassante in regiam possessionem Iosephi præfecti consilio empta, cultoribus restituta, quintam fructuum partem regibus quotannis pendere iussa est. Homines ingenio ad omnem artem idoneo, bellandi periti, curruum copia maxima in bello vtuntur. socios sibi in bello Chus, Phut, & Lehabim ex vicinæ, & generis necessitudine cōiunctos adsciscunt. in rustica, familiarique comportanda re, plaustra, atq. asinos agunt, bobus terram colunt: lini artifices, textoresque elegantissimi habentur; byssum enim variam, atque optimam texunt. Piscatores in illis plurimi, retia & hamos ad capturam parant, lintribus ex papyro contextis vehuntur. Regi omnes & parebant, & tributa pendebant, præter Sacerdotes, quos rex consiliorum & auspiciorum causâ sumptuosè alebat, vafrum & versutum hominum genus, & ad populos non modò suos, sed alienos etiam fallendum maximè instructum, ac promptum. hi, cali tempora, rerumque omnium naturas scire professi, obscuris verborum ambagibus, quæ ipsi arcana vocabant, atque incantamentorum varia & mira specie, cæteros in varios errores pertraxere. Deorum tot formas, quot animatum, ex quibus vsus caperetur, finxere, in quibus pecora & armenta præcipuē culta. Quamobrem & ab horum carnibus abstinebant, & pastores tanquam sacrilegos, ac deorum hostes auerfabantur. Simulachra diis suis statuebant frequentissima. Incantationum & auguriorum his varia genera, variique sacrorum ritus. Magna sapientiæ congeneris iastatio, incredibilisque antiquitatis arrogancia. se enim primos hominum, nullius in terra familiaris, sed fluuij sui semen esse prædicabant. mortuos suos nō sepeliebant, cæterarum gentium more; verum arte medicatos in antris, vel constructis ad eam rem ædificiorum, & tumulorum molibus adferuabant. Ei artificio, & omni medicæ rei parandæ materiam ex Galaad com portabant.

ASSVR. CAP. XI.

Ezer. 27. 24
 Iudith 2. 6.

ASSVR regionem ab Ortu Chelmaad, ab Occasu Aram, inter duos fluuios sita, ab Aquilone Chalahh, vel, vt nostri vocant, Cylicæ montes definiunt.

Ea regio, quæ Septentrionem spectat, motibus non sterilibus munita, cætera omnino plana, & campestris duorum præcipuē fluminum maximorum multis anfractibus, & perpetuo decursu irrigatur: quorum nomina prima fuere *Нидекел* & Parath, deinde ab aliis gentibus Tygris & Euphrates dicta. Præcipuæ in ea vrbes: Niniue, Assyrij olim imperij caput, & Imperatorū omnium, ab Assur primo conditore vsque ad Sardana-palum regia, situ adeo extenta, vt per omnes vicos, & plateas lustrari non breuiori, quā trium dierum spacio possēt, populo frequentissima, & multis præcipuis operibus, principumque Assyriorum insignibus ædibus ornata; muris omni arte, nisi fluminis diuinitus immissi irruptione, expugnatu difficillimis. Est & Rahhaboth ab amplitudine, vt superius commemorauimus, dicta, & illa vnde Cylicia initium & nomen duxit Chalahh. inter quam & Niniue, Rezzem maxima etiā olim sita erat vrbs. Hac totius terræ imperium olim magna pompa, maximisq. opibus, nulli postea regioni æquandum tenuit. sed ob superbiam atque iniuriarū admissa scelera, à Babyloniis victa, illud summa cum ignominia amisit. Præter agrorum fertilitatem, quæ præcipuē in regione commendantur, sunt equi. virorum & mulierum ornatus, cultus & victus omnino luxum arguit. Incolæ hyacintho & purpura plerumque vestiuntur: viri fœminarum amoribus impensè dediti; sed qui à fœminis seduci aut superari, turpe existiment, idque iniquo ferant animo. bella equitatu plerumque gerunt.

BABYLON. CAP. XII.

CHALDIM siue Chasdim regionis caput Babylon illa maxima fuit, totius quondā terrarū orbis post Assur, domina, ad flumē Parath sita, instar magni montis ædificiorum magnitudinē habens: à Prophetis caliginosus, & pestifer mons dicta. in ea Chaldæorum regum arx fuit maximis sumptibus extructum opus, atq. à Nabuchodonosor ex deuictarum gētium spoliis perpetui imperij opinione & spe, munitum & ornatum. Breuem horum dominationem iniuria fecit, Deo iudice & vindice ad Madai & Parazz imperium transfereute, locumque æterna solitudine & vastitate damante. Regio aquis omnis abundat, flumine in magnos canales diducto, frumenti apprimè ferax, fluminum ripæ salicibus frequentes. Homines, quo tempore imperium & propagabant, & tenebant, bello ferocissimi, pugnæ dexteritate, & cursus celeritate præstātes. equis & curribus in prælio vtēbantur, incantationum, auguriorum in primis studiosi: syderum rationes ac motus diligentissimè obseruabant: atque ex illis aliena fata, suorum prorsus ignari, sibi cognita esse iactabant. Deos præcipuē coluerunt, Bel antiquissimum Assur patrem, atque etiam Merodach & Nabo. Deorum ac principum statuis instructissima Babylon fuit, eiusque artis opifices habuit, & plurimos, & egregiè peritos.

SVMMA CHALAHH

DESCRIPTIO.

CAP. XIII.

CYLICIA ab Ortu & sinistra magnis montibus Ange Assur vicinis clauditur: à dextra verò regio illa est, quam filij Ismael primū tenuere. ab Occasu autem filiis Iaphet, quos commemorauimus, præcipuē autem mari Elisa & Dodam adiacet. In ea vrbs est antiquissima Tharsis ex filiis Iaphet, illius alterius, quam diximus, Tharsis mater: & celeberrima quondam Melothi à Babyloniis exercitu aliquando expoliata.

MESOPOTAMIA, ARAM,
DAMESECH & ARAM SOBAL.

CAP. XIII.

INDE ad filiorum Iaphet fines, qui Austrum spectant, Aram Naharaim est sic dicta, quod inter duos fluuios

fluuios Hhidekel & Parath iaceat. Illustris in regione illa est Ragau, campus inter Parath & Hhidekel. Tygris salubres pisces alit, & Nahor vrbs, ab Abrahami fratre, vt creditur, condita & appellata. In ea etiam Mamre fluuius est memorabilis, & vrbs insignis Padan; Thare & filiorum, atque Iacob fratrem fugientis hospitio olim nobilitata. Huius regionis gentes vestibus vtuntur optimis, colore hyacinthino, & polymito; quas & in alias prouincias transmittunt. Est deinde Aram alia mire fertilis, atq. amœna regio, duobus mōtib; ab Aquilone, dexteraque vallata; quorum alteri Libano nomen est, cedrorum generosissimarū feracissimo, variarumque plantarū multis & elegantibus generibus instructo, gratissimo perpetuo odore, ceruis

etiam, capris, & aliis animantibus frequenti. Ex his mōtib; duo præcipui amnes Abana, & Pharphar demissi interiectum campum rigātes, maximorū hortorū speciem præbent. Totius regionis caput est Damefleck, antiquissima vrbs, & Israelitarum regum æmula. Ager ipse, frugum, fructuumque optimorum copiam suppeditat. Vino inprimis abundat nobili. Lanæ & naturæ ipsius vi, & artificum industria optimum colorem referunt. In agro desertum est, vbi Hazael ab Helia vate in Aram regem oraculo est inunctus. Inter Aram, Damefleck & Aram Nahharaim duæ prouinciæ sunt. Alteri antiquissimum nomen Aram-Sobal; Damasce-næ Aram, proximæ: alteram posteriora secula Apameam dixere.

*Q*UANTUM nostris instituti tantum fuerat Gentium situm, per antiqua nomina, quæ perpetuo in sacris libris Hebraicè obseruantur, solum indicare, & laborè conferendi illa nomina cum ijs, quæ postea in iisdem locis vel corrupta, vel immutata deprehenduntur, alijs relinquere, qui geographiæ expertes non essent, & vel sibi ea solis vel alijs etiam communicanda adnotare, tamen suasu quorundam amicorum, qui omnia quàm explicatissima à nobis, ad publicam vtilitatem, edi volebant, inducti, illorum locorum sedibus adnotatis, & non certo sine tamen non omnino incerto præscriptis, nomina etiam reddidimus, quæ à Ptolemæo, Mela atque alijs auctoribus sunt indicata, ex quibus nonnulla eandem omnino literarum consonantium vim, sed non eandem in vocalibus formam retinent, iuxta rationem à nobis sæpè alijs expositam de nominum & verborum deprauatione, vel ex alijs linguis in alias deflexione: quam qui obseruarit, magnum profectò operæ precium faciet, non solum ad verba eiusmodi cognoscenda, sed etiam ad alias linguas ex alijs exiguo negotio perdiscendas. Nunc igitur, vt id breuiter agamus quod intendimus, animaduertendum est, à nobis totum orbem in tres partes diuidi, vnā ad Ortum perpetuo extensam post æquatorem Septentrionem versus latam; huic coniunctæ sunt due ad dextram & leuam magnæ abyssi aquis per fretum admissis & interiectis, quas aquas Magnum mare appellari ostensum fuerat. dexteram partem Africam Geographi nostri dixerunt: sinistram Europam: longissimam, & his obiectam Asiam. Neque verò præter rationem accidisse olim videmus, vt orbis ab omnibus, qui de eius situ scripserunt, in tres tantum partes distingueretur. sed hoc perpetuum vestigium, & monumentum mansisse trium Noe filiorum, quorum familijs omnis olim orbis ita disseminatus est & cultus, vt semper tamen vniuscuiusque pars vt nominibus, ita etiam sedibus distingueretur: Septentrionalis enim & Occidentalis terra, quæ è Babylone, vnde diuisorum discessio facta est, continuatis itineribus oblata est, filijs Iapheth, quem Græci Iapetum dixerunt, cecit omnis. Meridionalis verò ad Occasum vsque ferè ab iisdem initijs, hoc est, à Babylonis confinijs cœpta secundo fratri Cham nomine, Græcis Cambisis dicto, est occupata, ab ijs, quod reliquum fuit inter Aquilonem & Ortum filiorum Sem, fuit: ad oram enim maritimam Meridiem versus Chami nepotes Chus filij longum tractum vsque ad terram Hauila, quam Ganges rigat, obtinuerunt. Horum partes gentium & familiarum serie proposita nos distinguimus; & quoniam tabulam pro libri videlicet magnitudine pinximus angustiore, quàm vt capere posset singulorum nominum satis expeditas inscriptiones, eam rationem commodiorem existimauimus, si notis quibusdam secundum loca appositis in spacio extra tabulam relicto, earundem notarum obseruata serie, nomina adscriberemus antiqua. Est autè illa ratio, vt filios Iapheth numerorum Latine notæ indicent, I. II. III. IIII. V. &c. Sem verò familie numeris Græcis, quas cifras vocant, notentur: 1. 2. 3. 4. 5. &c. Cham autem Gentes Romanarū literarum figuræ demonstrant, A. B. C. D. E. singularum igitur notarum series obseruata in tabula loca habitationum, in indice verò nomina ipsa demonstrabit Gentium. Nunc verò eadem seruata ratione posteriorum seculorum nomina apponemus.

PARS ORBIS IAPHETH
ADSCRIPTA.

Filiorum Japheth sedes.

- I. גומר *Gomer.* Comati ita dicti Melæ: aliis Cymerij vel Cymbri, namque ex Gomer Comari, & ex Gomeris Cymbri procreati sunt.
- II. מגוג *Magog.* Massagetæ & Getæ Ptolemæo, Pomponio, & Straboni.
- III. מדי *Madai.* Mœdi Geographis omnibus nomen retinent.
- IIII. יון *Iauan.* Ion, vnde IONES & IONIA, nomē integrū Hebraicè tenet.
- V. תובל *Thubal.* Iberi Aquilonares iuxta Mæotidem Pomponio, nomine paulum mutato, aspirata detracta, & L. in R. affinem: ab his Hiberis deductæ coloniæ Hispaniā occupauere, eamq. Hiberiam, seque Hiberos appellarunt: vnde constans Hispanis fama est, Thubal fuisse primum illius regionis cultorē. sed nos aliās de hac re differuimus.
- VI. מוש *Mesech.* Moschi Pomponio hætenus tumentur nomen Moschouitarū.

Filiorum Gomer sedes.

- VII. תירא *Thirax.* Thrax. vnde Thraces & Thracia nomen retinent.
- VIII. אשכנז *Aschenaz.* Ascanij quondam dicti, postea Germani.
- IX. רפת *Riphath.* Riphaces siue Riphathes Melæ, aliis Riphæi.
- X. תוגרמה *Thogar.* Thurcæ Melæ, corrupto aliquantum vocabulo, tribus literis præcipuis conseruatis, T. H. R. G.

Filiorum Iauan sedes.

- XI. אלישא *Elisa.* Elis. vnde Græci omnes Ἐλισάριες dicti.
- XII. תרשיש *Tharsis.* Carthago in Aphrica, quā postea Pœni occuparūt. sunt qui Venetos ad Tharsis etiam referāt, & ad Phœnices quoq.
- XIII. כתיים *Chetim.* Cretēsēs olim dicti, ab aliis Cortini; à quibus ea Italiæ ora, quæ quondam magna Græcia dicebatur, habitata fuit, & vrbs constructa, quæ antiquum nomen retulit, CAIETA, quiddquid alij fabulentur.
- XIIII. דודנים *Dodanim.* In libro Paralip. דודנים Rodanim Rhodij fuerūt, nomē & significationem retinētes: nam דוד דוד idem significat Hebræis quod ῥόδος Græcis.

DVORVM, QVI OCCIDVAS
PARTES INCOLVERVNT, NOMINA
& sedes incertis parentibus.

- XV. ספרד *Sepharad.* SPERIDES Hispaniam hi occupātes, Sperida vocauerūt; quo nomine à Græcis perpetuò illa regio dicitur.

- XVI. צרפת *Sarphath.* Eam partem Europæ obtinere quæ Gallia dicta est. nam Galli primi ex Asiæ parte Bithyniæ vicina venerunt; indeque nomen Galliæ secum detulere, ita perpetua cognatio fuit Gallorum & Galatarum. erat autem Sarphath in illa Asiæ Gallia, à qua ex adiuncto distinguebatur Sarepta, siue Sarphath Sidoniorum. Iuuenalis:
*Quanquam & Cappadoces faciant equitesque Bithyni,
Altera quos nudo traducit Gallia talo.*
Alteram Galliam vocat illam Asiaticam.

Filiorum Cham sedes.

- A. כוש *Chus.* Nomen adhuc sua lingua retinent. sunt Æthiopes, gentibus & populis varij. Lusitani vocant Cussios.
- B. מצרים *Misraim.* Ægyptij. hætenus etiam Ægyptus, Arabibus ac Turcis dicitur Masra.
- C. פוט *Phut.* Africa Mauritania, Ptol.
- D. כנען *Chanaan.* Nomen retinuit ad multa secula.

Filiorum Chus, nomina & sedes.

- E. סבא *Seba.* Sabæa regio thurifera.
- F. סבטה *Sabtha.* Stabæi Ptolemæo super sinum Persicum, & Messabathæ ex Stabæis oriundi. Pomponius à sinu Persico quiddquid in Africam vsque est, Æthiopibus adscribit.
- G. רעמה *Raghma.* Charmania Ptolemæo sic hætenus dicta.
- H. שבא *Seba.* Arabia felix interior Ptolem. regio thurifera & myrrhifera.
- I. דדן *Dedan.* Palmyrina regio Ptolemæo, in qua Alladanus vel Aldadanus mons magnus.
- L. בבל *Babel.* Babylonia regio cum vrbe metropoli eiusdē nominis.
- M. ארך *Arach.* Cyrrhestica regio, in qua Edessa vrbs, quam D. Hieronymus vocat Arach.
- N. אכד *Achad.* Achabene, siue Achadene Ptolemæo, in qua Nisibis vrbs D. Hieronymo dicta Achad.
- O. כלנה *Chalne.* Chalcitis regio super Edesam, Ptolem.
- P. לודים *Ludim.* Libyj propriè dicti postea, à quibus Libya reg.
- R. ענמים *Ghanamim.* Trogloditæ sunt Pomponio & Ptolemæo.
- S. להבים *Lchabim.* Libyj Cyrenaici, siue Libyes Ægyptij, Ptolem.
- T. נפתוחים *Naphthuhim.* Africa minor: & huic regioni subiacentes Numidæ.
- V. פתרוסים *Pethrosim.* Petrosi, vnde Arabiæ Petrææ nomen; cuius metropoli Petras dicta est.
- X. כסלוחים *Chasluhim.* Sarracenos gentem multo post appellatā eo loco ponit Ptolemæus, & Mela Arabes.

Y.

Y. פְּלִשְׁתִּים *Pelishim.* Palestini nomen diu tenuere.
 Z. כַּפְתּוּרִים *Caphthorim.* Cappadoces: sic Chaldeus Paraphraustes Onkelos, & Hierosolymitanus קַפְתּוּרִיא

Filiorum Sem sedes.

1. עלם *Elam.* Elamitæ
 2. אשור *Assur.* Assyrij.
 3. אַרְפַּשְׁדַּר *Arphassad.* Sufij : & Sufiana regio.
 4. לוד *Lud.* Lydi, & Lydia regio.
 5. ארם *Aram.* Armenia maior.

Filiorum Aram sedes.

3. עוֹץ *Vs.* Armenia minor: sic Chaldeus paraphraustes in Iob.
 6. חול *Hul.* Æolis.
 7. גֵּתֵר *Gether.* Aetholios Mela circa hæc loca constituit, in quibus Afson & Gargara.
 8. מֶשׁ *Mes.* Misij & Misia regio. Iuuenalis melius appellat Mesos. de grege Meforum.
 9. אֶלְמוֹדָד *Elmodad.* Themeothæ sunt Pomponio & Ptolemæo: quorum pars est Seleph.
 10. שֶׁלֶף *Seleph.* Selebij.
 11. חֲצַרְמָוֶת *Hassarmaueh.* Sarmathæ & Sauromathæ, Sarmatia regio.
 12. יֶרַח *Iarabh.* Aria, & Arachosia, hoc loco sunt Melæ. Ptolemæo etiam Zarathæ.

13. חֲדוֹרָם *Hadoram.* Hircania.
 14. אֶזַל *Vzal.* Oxia Bactriana, cuius cultores Oxij Ptolem.
 15. דִּיקְלָה *Diela.* Scythia intra Imaum.
 16. עֵיבַל *Ebal.* Bolitæ siue Obolitæ intra Caucasum & Paropanysum montes.
 17. אַבִּימָאֵל *Abimael.* Imaenses siue Imai insignem montem eodem nomine habent Imaum.
 18. שֶׁבַּא *Seba.* Sacæ sunt Pomponio & Ptolem.
 19. אוֹפִיר *Ophir.* Ophire siue Opire, & τὴν τῶν μετὰ θεῶν. Peru sic etiam dicta, quo tempore Paralipomenon historia cōscripta est.
 20. חַיִּילָה *Hanila.* India omnis & Gangetica regiones.

Duo ex filiis Iectan Gentes.

21. יוֹבָב *Iobab.* Noui orbis dicti pars vocata regio PARIAS, auro margaritisque abundans.
 21. סֶפֶר *Sepher mons* Longissimus omnium montium, qui hætenus in orbe visi sunt, à nostris ANDES dictus; in illa orbis parte adhuc manet vrbis antiquissima ΙΥΚΤΑΝ, quæ nomen auctoris illius Gentis retinet.

ORBIS TABVLA.

BEN. ARIA MONTANO.

AVCTORE.

BENEDICT. ARIAS MONTANVS
SACRAE GEOGRAPHIAE TABV-
LAM EX ANTIQVISSIMORVM
CVLTOR. FAMILIIS A MOSE
RECENSITIS. AD SACRORVM
LIBROR. EXPLICANDOR. COM-
MODITATEM ANTVVERPIAE
IN PHILIPPI REGIS CAT-
HOLICI GRATIAM DESCRI-
BEBAT. 1571.

LAPHETH
FILIOR. SEDES.
i. נובור
ii. קנור
iii. קנרי
iiii. לואן
v. תובל
vi. מישך
vii. תירש
viii. תירש
ix. תירש
x. תירש
xi. תירש
xii. תירש
xiii. תירש
xiv. תירש
xv. תירש
xvi. תירש
xvii. תירש
xviii. תירש
xix. תירש
xx. תירש
xxi. תירש
xxii. תירש

GOMER SEDES.
viii. Aschenaz
ix. Riphath
x. Thogarma
xi. Elisa
xii. Tharjis
xiii. Kithim
xiv. Dodanim

PARS ORBIS
FILIOR. SEDES.
i. Gomer
ii. Magog
iii. Madai
iiii. Iavan
v. Tubal
vi. Mesech
vii. Thirath
viii. Gomer
ix. Gomer
x. Gomer
xi. Gomer
xii. Gomer
xiii. Gomer
xiv. Gomer
xv. Gomer
xvi. Gomer
xvii. Gomer
xviii. Gomer
xix. Gomer
xx. Gomer
xxi. Gomer
xxii. Gomer

Duorum qui occiduas partes incoluerunt nomina & sedes incertas parentibus
xviii. ספראד Sepharad
xix. סרפח Sarphat

SEDES FILIOR. SEM.
1. אילם Elam
2. אשור Assur
3. ארפכשד Arphachsad
4. לוד Lud
5. אראם Aram
SEDES FILIOR. ARAM.
6. חול Hul
7. גתער Gether
8. מש Mes

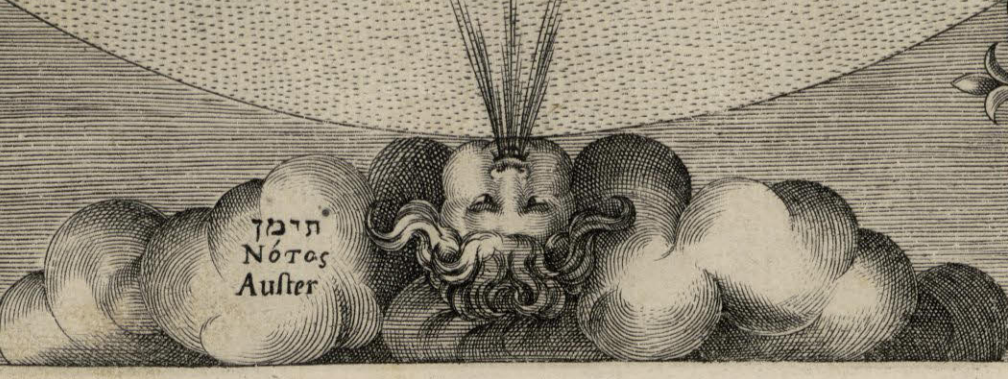

FILIOR. CHAM SEDES.
i. Chus
ii. Mitrā
iii. Phut
iiii. Chanaan
v. Chus
vi. Iedes
vii. Seba
viii. Sabtah
ix. Raghmah
x. Seba
xi. Dedan
xii. Nimrod

Loca a NIMROD occupata cum filiis Chus.
i. Babel
ii. Arach
iii. Achad
iiii. Chalne
v. Allur

FILIOR. MISAIM SEDES.
i. Ludim
ii. Ghanamin
iii. Lehabim
iiii. Naphthuthim
v. Petrusim
vi. Chulluthim
vii. Peluthim
viii. Caphthorim

17. אבימאל Abimael
18. שבא Seba
19. אופיר Ophir
20. חוילאח Haulah
21. יובב Iobab
22. ספערמס Sephermas

FILIOR. IERTAN SEDES.
9. אלמודא Almodad
10. סלפ סלף Seleph
11. חאסרמאויטח Hassar-maueth
12. יאראח Iarabb
13. חאדוראם Hadoram
14. וזאל Vzal
15. דיקלא Dikla
16. אובאל Obal

